Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ҒАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 3 сентябрь 1968 йил, сешанба ◆ № 206 (14.068). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ҚАРДОШЛИК САЛОМИ

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси, Вьетнам Демократик Республикаси Президенти ўртоқ Хо Ши Минга, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Ле Зуанга, Вьетнам Демократик Республикаси Миллат Мажлиси доимий комитетининг Раиси ўртоқ Чионг Тинга ва Вьетнам Демократик Республикаси Бош министри ўртоқ Фам Ван Донгга телеграмма юбориб, мард Вьетнам халқини ва унинг раҳбарларини Вьетнам Демократик Республикасининг 23 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан қардошларча қизғин табрикладилар ва чин юракдан қутладилар.

Вьетнам халқи ўзининг миллий байрамига, дейилади телеграммада, Америка империализмининг қуролли агрессиясига қарши қаттиқ курашда эришилган янги муваффақиятлар билан келди. Совет кишилари вьетнамлик қардошларининг ва опа-сингилларининг курашига чуқур хайрихоҳлик билан қарамоқдалар, уларнинг қаҳрамонлигига қойил қолмоқдалар ва Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги жиноятларини жуда кескин равишда қораламоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати мамнуният билан шуни қайд қиладиларки, Совет Иттифоқи ва Вьетнам Демократик Республикаси халқлари ўртасида кундан-кунга мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик мамлакатларимизнинг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг бахт-саодати, бутун жаҳонда мустаҳкам тинчлик манфаатлари йўлида ривожлана ва мустаҳкамлана беради.

* * *

Миллий байрам куни — Вьетнам Демократик Республикаси тузилганига 23 йил тўлганлиги муносабати билан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Вьетнам Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри Нгуен Зуй Чинга телеграмма юбориб, ўзининг энг самимий қутловлари ва энг яхши истакларини изҳор қилди. (ТАСС).

ЖОНАЖОН СОВЕТЛАР ВАТАНИДА

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛИГИДА

ЙОШКАР-ОЛА медицина олий ўқув юртларини битирганлиги тўғрисидаги дипломларини олган 115 ёш врач мамлакатимизнинг турли чеккаларидан марилар диёрига келди. Республиканинг асосий қишлоқлар ва ишчи посёлкаларида жойлашган даволаш муассасалари врач кадрларга анча тўлади.

Ҳозирги кунда 5 мингдан ортиқ врач ва 5 минг медицина ҳамшираси мари халқининг соғлиғини сақламоқда.

ПАРРАНДАЧИЛИК ИНДУСТРИЯСИ

МИНСК яқинида «Большевик» совхози ерларида Белоруссияда энг катта паррандачилик фабрикаларидан бири қурила бошлади. Ферма 200 минг товуқни қафасда боқишга мўлжалланган бўлиб, автоматлашган машина-ускуналар билан жиҳозланади.

Оршада ҳам шундай корхона қурилмоқда. Яқин кунларда Барановичи, Витебск, Гомель ва бошқа шаҳарларда ҳам саноат типидаги паррандачилик фабрикалари қурила бошлайди.

«МАЛЮТКА» МАШИНАСИ

РИГА. Латвия мутахассислари тупроқни инженер-геологик жиҳатдан тадқиқ этишга мўлжалланган вазни 34 килограмм келадиган пармалаш станогини яратдилар. Унинг тажриба намунаси синовдан муваффақиятли ўтиб, ишлаб чиқаришга тавсия этилди.

4 от кучи қувватига эга бўлган двигателдан ишлайдиган бу механизм диаметри 100 миллиметр келадиган қудуқни ўн метр чуқурликкача пармалаб тушади. Станок пармаловчи колоннасини кўтариш механизациялаштирилган. Станокда бўлган тупроқ намунасини олувчи хилма-хил асбоблар ернинг қаттиқлигига қараб ишлатилади.

КАТТА ҚУРИЛИШ

КИНЕШМА. Волганинг баланд қирғоғида қурилаётган янги автомобиль заводининг қиёфаси кун сайин яққолроқ кўзга ташланмоқда. Бу ерда «Москвич-412» автомобилининг олд ва орқа кўприклари, руль бошқармаси ва бошқа узеллари ишлаб чиқарилади.

(ТАСС).

Беш йиллик вахтасида

ХУШХАБАРЛАР

ПЕШҚАДАМЛАР

Йилнинг биринчи ярми якунлари юзасидан Тошкент областидаги С. Сегизбоев номли пахтакор совхоз, Бухоро областидаги «Коммунизм» қоракўлчилик совхози ва Сирдарё областидаги «Арнасой» совхози коллективларига Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари Республика Советининг кўчма Қизил байроқларини беришга қарор қилинди. Айни мақалда бу илғорларга биринчи даражали пул мукофотлари ҳам бериладиган бўлди.

Уч совхоз — Наманган областидаги В. И. Ленин номли, Қашқадарё областидаги «Партия XX съезди» ва «Конимех» давлат наслчилик заводининг коллективлари Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳамда қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органлари ишчи ва хизматчилари касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар.

ДЎСТЛАР БУЮРТМАСИ

Тошкентдаги Юрий Гагарин номли завод коллективи Болгариядаги Враца шаҳри тўқимачилик комбинати учун машина-ускуналар етказиб беришни жадаллаштиришга қарор қилди. Болгар тўқимачилари буюртган 104 йигирув машинасининг дастлабки туркуми Ўзбекистон пойтахтидан жўнатилди. Яна бошқа 49 та йигирув машинасини Врацага жўнатиш учун тайёргарлик кўрилмоқда. Бу машиналар орасида шиша толасини қайта ишлайдиган ускуналар ҳам бор. Болгарияга шу йил ўзлаштирилган ёки модернизация қилинган машина-ускуналар жўнатилаётир.

МАШИНА ТЕРИМИНИ БАРВАҚТ БОШЛАШ МАҚСАДИДА

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали). Областнинг Жанубий районларидаги илғор хўжаликлар бу йил машина теримини барвақт бошлаш мақсадида ғўза баргини тўкишга киришдилар. Дефолиацияни Шеробод чўлида ўтган йили ташкил этилган Охунбобоев номли, Калинин номли совхозлар областда биринчи бўлиб бошлаб бердилар. Улар сўнгги икки кунда 400 гектардан зиёд майдондаги ғўзани қишлоқ хўжалик авиацияси воситасида дефолиация қилдилар.

Жарқўрғон районидаги «Коммунизм», «Социализм», «Москва» колхозлари аъзолари ҳам дефолиацияни бошлаб юбордилар. Областнинг барча хўжаликларида ғўзанинг баргини тўкиш ишини тез ва соз ўтказиш учун ҳозирлик ишлари авж олиб кетди.

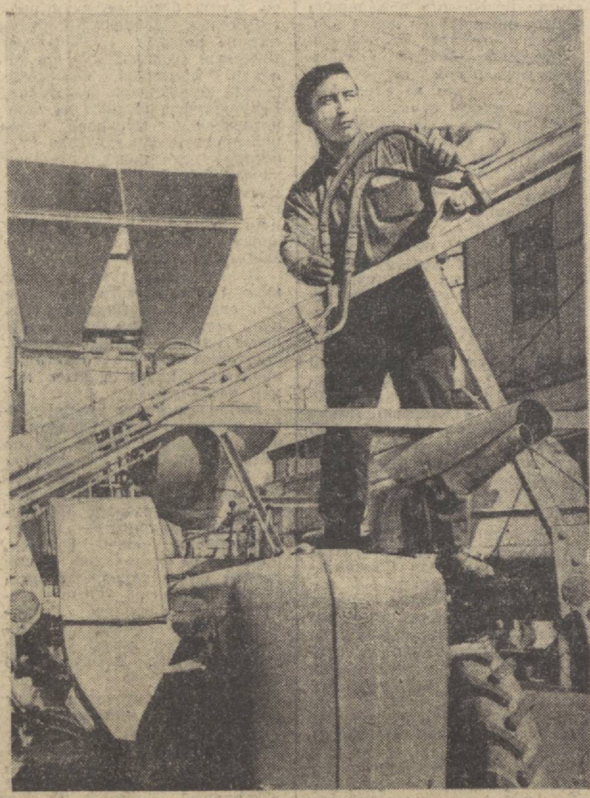

Суратда: «Ташсельмаш» заводи муваффақиятли равишда ўзлаштирган териш машинаси конвейерда. Завод коллективи ишлаб чиқаришни мутўрт қаторли «Ўзбекистон» пахта тераси мастери коммунист ўртоқ Абдураззоқ Олломуродов йиғилган машинани бош конвейерда текшириб кўрмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

ХОРАЗМЛИКЛАР АҲДИ

Урганч шаҳрида қишлоқ хўжалик ходимларининг область кенгаши бўлди. Йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиш соҳасидаги вазифалар ишчанлик вазиятда муҳокама қилинди. Меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитетининг раиси Р. Эшжонов доклад қилди. Кенгашда пахтани териш ва тайёрлашни ташкил этиш, терим машиналаридан тўла ва унумли фойдаланиш, пахтакорларга қулай меҳнат шароити яратиб бериш масалалари кенгаш қатнашчиларининг диққат марказида турди.

Хоразмликлар сентябрь ойида йиллик планнинг 40 проценти миқдорида пахта тайёрлаш, бу йил 156,5 минг тонна пахтани машиналарда териш, пахта тайёрлаш планини октябрь ойи охиригача бажариш, Улуғ Октябрь байрамигача юксак социалистик мажбуриятни адо этишга аҳд қилдилар.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МЕХАНИЗАТОРЛАРНИНГ СЎНГГИ ТАРАДДУДЛАРИ

АНДИЖОН, (ЎзТАГ). Бўз районидаги Энгельс номли колхозда область кўрик семинари бўлиб ўтди. Семинар қатнашчилари пахтани машинада теришнинг илғор технологияси билан танишдилар. Диспетчерлик хизматининг ташкил этилиши семинар қатнашчиларининг алоҳида эътиборига сазовор бўлди. Далада автозаправщик, устахоналар, радиостанция ишлаши намойиш қилинди.

Колхоз ва совхозлардан келган мутахассислар кўрак майдалайдиган янги мослама билан танишдилар. Мослама пахта иккинчи марта териб олинганидан сўнг машинага ўрнатилади ва юксак самара беради.

БУХОРО КАРВОНИ

БУХОРО, (телефон орқали). Қадимий Бухоронинг бепоён далаларида «оқ олтин» тобора кўпроқ очилмоқда. Моҳир теримчилар ҳозиргача дастлабки тонналарни хирмонга уюб қўйдилар. Қоракўл, Свердлов ва Ромитан районларида пахта йиғим-терими айниқса авжида. Ромитанликлар бу йил она Ватанга 55 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришмоқчи. Машиналар теримга шай турибди.

Кеча Ромитан пахтакорлари қизил карвон ташкил этиб, қабул пунктларига дастлабки ҳосилни жўнатдилар. Ўртоқ Мавлон Жумаев раислик қилаётган «Ўзбекистон» колхозининг карвони айниқса катта бўлди. Колхоз пахтакорлари давлатга дастлабки куни 30 тонна «оқ олтин» топширдилар.

Ю. ҲАМДАМОВ.

Ҳакиманинг ўзи яқин-яқинларда ҳам бола эди. Мана энди укалари ва сингилчалари тенги ўқувчиларга манзур бўладиган мактаб формалари тикмоқда. Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг илғор ишчиси ғайрат билан ишлаб, смена топшириқларини ҳамиша ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлаётир. Суратда: мактаб ўқувчилари учун форма тикишда ҳамкасблари даврасида пешқадамлик қилаётган ишчи Ҳакима Қобилова.

А. Тўраев фотоси.

МАШИНА ТЕРИМИ УНУТИЛЯПТИ

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Гурлан районидаги йирик пахтачилик хўжалиги — «Ўзбекистон» колхозининг аъзолари бу йил 1200 гектар майдонда мўл ҳосил етиштиришди. Улар йил бошида ҳар гектар ердан 32 центнердан «оқ олтин» олиш ҳақида сўз беришган эди. Бугунги кунда улар йил бўйи қилган фидокорона меҳнат жуда яхши натижа берганлиги, ғўза тупларида мўл-кўл ҳосил тўпланганлиги ҳаммани қувонтирмоқда.

Гап шундаки, катта майдонларда мўл ҳосил етиштиришнинг ўзи кифоя қилмайди. Энг муҳими, уни тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш керак. Шундагина давлат плани ва зиммага олинган юксак мажбуриятни муваффақиятли адо этиш мумкин. Бу соҳада машина терими ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Биз колхоз пахтакорларини ҳам, раҳбарларини ҳам машина теримини инкор этишяпти деб айбламоқчи эмасмиз. Улар бу соҳада ҳам катта ваъда беришган. 700 гектар майдоннинг ҳосили машина теримига ажратилган. Колхоз механизаторлари 1750 тонна пахтани «зангори кема»лар бункеридан тўкиш ҳақида ваъда беришган.

Лекин колхозда машина теримига кўрилаётган тайёргарлик хўжалик раҳбарларининг сўзи билан амалий иши ўртасида жуда катта фарқ борлигидан далолат бериб турибди. Шундай бўлмаганда мавжуд 24 та терим агрегатидан энди фақат учтаси тўла ремонтдан чиқарилармиди?!

Колхоз инженери Отамурод Йўлдошев агрегатларнинг 13 таси «Узсельхозтехника»нинг Янгибозордаги устахонасида ремонт қилиняпти, деди. Лекин ана шу машиналарнинг қачон тайёр бўлишини аниқ тасаввур этолмайди. Улардан олтитасининг аккумулятори ва динамоси йўқлиги учун ремонт қачон тугалланишини ҳеч ким билмайди.

Бунинг учун фақат колхоз раҳбарларигина эмас, балки «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг раиси Бобожон Жўмамуродов ва бош инженери Лим Николай ўртоқлар ҳам айблидир. Улар ўзларига қарашли бўлган устахонада яхши тартиб ўрнатишмаган. Ремонтчилар ўртасида интизом бўш, меҳнат унумдорлиги паст. Улар ремонтни тўғри йўлга қўйиш, агрегатларни тезроқ қўлдан чиқаришни таъминлаш ўрнига, колхозларнинг раҳбарларига қуюқ ваъдалар бериш, телефонбозлик ва қоғозбозлик қилишдан нарига ўтишмаяпти. Шу сабабли бу ерда 60 дан ортиқ терим машинасининг ремонти тобора чўзиляпти.

«Ўзбекистон» колхозининг раиси Собир Ёқубов, инженери Отамурод Йўлдошев ўртоқлар машиналар вақтида ремонт қилинмаса белгиланган майдондаги ҳосилни териб бўлмаслигини, оқибатда машина терими юзасидан олинган мажбурият бажарилмай қолишини унутмасликлари зарур. «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг раҳбарлари эса бу соҳада уларга яқиндан ёрдам беришлари даркор.

С. ҲАСАНОВ.

Республика областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 2 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — дефолиация қилинган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида.

Бухоро	5114	3,2
ҚҚ АССР	2124	1,5
Сирдарё	944	0,3
Сурхондарё	510	0,4
Самарқанд	116	0,1
Республика бўйича:	8808	0,5

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИ

Мирзачўл совхозлар қурилиши трестига қарашли темир-бетон буюмлари заводининг меҳнат аҳли саккиз ойлик планни барвақт адо этди. Кейинги етти ойнинг ўзида 829 минг ўрнига 993 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. План 119,8 процент адо этилди.

А. УМРЗОҚОВ.

●

Оҳангарондаги кўмир разрези ишчилари ва инженер-техник ходимлари 8 ойда планга қўшимча анчагина маҳсулот тайёрладилар. Экскаватор машинисти А. Ҳакимов, О. Абляметов ўртоқлар ҳар сменада нормага қўшимча 150-200 тоннадан «қора олтин» юклаб жўнатмоқдалар. Коннинг 9-шахтаси коллективи маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳисобига 50 минг сўм тежади.

И. АҲМЕДОВ.

●

Андижондаги Ленинск ёғ-экстракция заводида доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига меҳнат вахтаси қизғин давом этмоқда. Бу ерда эскирган машиналар мукаммал машина-ускуналар билан алмаштирилмоқда. Ҳар кеча-кундузда 80 тонна маҳсулот берадиган янги агрегатлар ўрнатилди. Экстракция цехида конденсаторларнинг қуввати бир ярим баравар оширилди. Экстракция бензини буғларини ушлаб қолувчи яна 8 та дефлегметр ўрнатилди. Бу тадбир ҳар йили 100 тонна қимматли экстракция бензини тежайди.

М. ТУРҒУНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Иттифоқ аҳамиятига эга шахсий пенсионер Аҳмад САРИМСОҚОВ республика совет органларида кўп йиллар мобайнида самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

«Ўзглавводстрой»га қарашли «Сурхансовхозводстрой» трестининг бошқарувчиси Маҳмуд Ҳусаинович ДЕУШЕВ республикада ирригацияни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

НОТ ШАРОФАТИ

УЗОҚНИ ЯҚИН ҚИЛДИ

Шўрсу олтингугурт-озокерит конининг тоғ цехида диспетчерлик пульти ишга туширилди. Кончилар бунинг учун темир йўл радиотелефон аппаратларидан фойдаландилар. Илгари цех бошлиғи керак бўлган пайтда юз берган аҳволни аниқлаш учун ҳар гал машина қидириб топар, забойга экскаваторчи олдига бориб келар эди. Бунинг учун камида бир соат вақт кетар эди.

Эндиликда цех бошлиғи истаган вақтда диспетчерлик пультидаги кнопкани босиш билан забойда ишлаётган ҳарбир экскаваторчи билан боғлана олади, истаган масалани бир зумда ҳал қилиб, юз берган аҳволни бартараф этиш чорасини кўради. Диспетчерлик пульти узоқни яқин қилиш билан бирга ишдаги узилишларни тезда бартараф қилиш, шу тариқа меҳнат унумдорлигини ошириш имконини бераётир.

Конда диспетчерлик пультини ишга тушириш бу НОТ бўйича тузилган тадбирлардан бири эди холос. Кейинги икки йил ичида Шўрсу конида бунга ўхшаган ўн тўртта тадбир амалга оширилди. Бунинг натижасида олтмиш минг сўмлик маблағ тежаб қолинди.

ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ИХТИСОСЛАШТИРИЛДИ

Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида НОТ ташаббускорлари ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг энг яхши формаларини қидириб топиш билан шуғулланиб кўрдилар. Натижа ёмон бўлмади. Ишлаб чиқаришни ташкил этишга бир қанча янгиликлар киритилди. Эндиликда НОТ ташаббускорларининг таклифи билан корхона цехларида бир эмас, иккитадан экономист ишламоқда. Илгари цех экономистлари фақат ҳисобга олиш билангина шуғулланар эдилар. Энди цехнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини таҳлил қилиш ҳам уларнинг зиммасига юкланди.

Энди цех бошлиқлари ва мутахассислар техника-иқтисодий кўрсаткичлар анализи-таҳлилининг қачон завод план бўлимида тайёр бўлишини кутиб ўтирмайдилар, цех экономистлари ҳаммадан бурун ўз цех бошлиқларини бу кўрсаткичлардан хабардор этадилар. Цех бошлиғи эса шунга қараб, вақтни бой бермай техника ва ишчи кучларни оқилона ишга солиш имконига эга бўлади. Бу ишлаб чиқаришда техника-иқтисодий кўрсаткичларни янада кўтаришда жуда катта аҳамиятга эга.

НОТ ремонт цехи ишида ҳам ўзгариш ясади. Илгари керак бўлганда ремонт хизмати кўрсатиш учун дуч келган слесарь жўнатилаверар эди. Эндиликда бунга чек қўйилмоқда. Ремонт цехининг ишчилари группаларга бўлиб юборилаётир. Ҳарбир группа эса маълум бир турдаги ускуналарни ремонт қилади. Бошқача айтганда, ремонтчиларнинг хизмати ихтисослаштирилди. Ҳозир шундай бир группа заводда насос ва компрессорларнинг ремонти билан шуғулланмоқда. Бошқа турдаги ускуналарни ремонт қилиш бўйича эса яна иккита группа ташкил қилинмоқда. Бундай ихтисослаштириш ремонтчиларнинг иш унумини оширибгина қолмай топширилган иш учун уларнинг масъулиятини ҳам кўтаради.

ЧИРОҚЛАР КАМАЙИБ ЦЕХ ЁРУҒЛАШДИ

Қўқондаги Охунбобоев номли тикувчилик фабрикасининг бош корпусида илгари ўттиз ваттли 550 та кундузги ёруғлик сочадиган чироқлар ўрнатилган эди. Бош механик Н. Саврасовнинг таклифи билан бу чироқлар сони икки баравар камайтирилди. Уларнинг ўрнига ўрнини топиб расамади билан қирқ ваттли 220 та чироқлар ўрнатиб чиқилди. Бунинг натижасида бино ичи аввалгидан яхшироқ ёруғлашди.

Ҳозиргача фабрика шу асосда НОТ плани бўйича икки цехда чироқлар янгича тартибда жойлаштирилди. Оқибатда иш бу цехларда иш жойлари ёруғлашибгина қолмай, фирмада ҳар йили 80 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолиш имкони туғилди. Бу ҳам бўлса, НОТ шарофатидир.

М. ИСРОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

Лейпциг ярмаркасини тантанали очиш маросими

ЛЕЙПЦИГ. (ТАСС). Бу ерда халқаро кузги Лейпциг ярмаркасини тантанали очиш маросими бўлди.

Тантанали очиш маросимида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси В. Ульбрихт, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси В. Штоф, Германия Демократик Республикасининг бошқа раҳбар арбоблари ҳозир бўлишди.

Германия Демократик Республикасининг ташқи савдо масалалари министри Х. Зелли нутқ сўзлаб, Лейпциг ярмаркалари халқаро иқтисодий ҳамкорликни тенг ҳуқуқлилик, Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш асосида ривожлантиришда катта ҳисса қўшаётганлигини қайд қилиб ўтди.

«Кузги Лейпциг ярмаркасида ... мамлакат вакиллари қатнашаётганлигини, деди министр, би[illegible] мания Демократик Республи[illegible] савдо-сотиқ ишларида бир тен[illegible] либ қатнашаётганлиги халқаро [illegible] ёсда эътироф қилинаётганлиг[illegible] кўпгина мамлакатлар би[illegible] халқ хўжалигимизнинг ри[illegible] нишига то[illegible]а кўпроқ қиз[illegible] ганликлар[illegible] кўрсатувчи [illegible] деб билмоқдамиз».

ЛЕНИННИНГ ҒОЯВИЙ МЕРОСИНИ ЎРГАНАЙЛИК

I.

Марксизм-ленинизм бир асрдан кўпроқ вақтдан бери планетамиз бўйлаб ғолибона одим ташламоқда, революцион фикр ва ревоюцион ҳаракатнинг ҳаётбахш чашмаси бўлиб қолди. Бу таълимот янгидан миллион-миллион кишиларни ўзига жалб этиб, уларни ягона енгилмас куч қилиб жипслаштирмоқда, инсониятнинг порлоқ келажаги учун курашга руҳлантирмоқда.

Социализм тарихий ғалабалар қозониб келмоқда. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги совет ишчилар синфи колхозчи деҳқонлари, социалистик зиёлилари Коммунистик партия раҳбарлигида, марксизм-ленинизм байроғи остида қилган зафарли ишларининг улуғворлигини бутун дунё кўз ўнгида намоён қилди. Социализм кишиси ўзининг моддий, маънавий ва ахлоқий идеал сари қилаётган тарихий ҳаракатида нақадар мислсиз юксакликка кўтарилганлигини бутун дунё айниқса равшан кўра олди.

«Марксизм-ленинизм ғоялари, — дейилади «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» КПСС Марказий Комитети чиқарган Қарорда,— совет халқининг Ленин партияси раҳбарлигида қилинган буюк ўзгартирувчи ишларида яшамоқда ва тантана қилмоқда. Марксизм-ленинизм ғоялари социалистик мамлакатлар халқларининг муваффақиятларида, жаҳон коммунистик ҳаракати, халқаро ишчилар синфи, миллий озодлик кучларининг муваффақиятларида яшамоқда ва тантана қилмоқда».

Бинобарин, империалистик буржуазия қанчалик қутуриб ва жазаваси тутиб наъра тортмасин, у дунёни революцион тарзда муқаррар қайта ўзгартириш жараёнини тўхтатиб қола олмайди.

Империализм социалистик ҳамдўстликка қарши ҳарбий авантюралар қилишдан воз кечмагани ҳолда, сиёсий ва идеологик диверсияларга умид боғламоқда. Жаҳон революцион жараёнининг гуркираб ривожланиб бораётганлиги уни чўчитмоқда. Жаҳон социализм системаси ҳозирги замоннинг ҳал қилувчи омилига айланганлиги, социал бўронлар бошланиб, буржуазиянинг негизи ларзага келаётганлиги, бир қанча капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфи ўз ҳуқуқлари учун шиддатли кураш олиб бораётганлиги, халқларнинг империализмга қарши озодлик кураши тобора кенг кўламда кучайиб бораётганлиги — ана шуларнинг ҳаммаси империализмнинг сиёсати инсоният кўпчилигининг ҳаётий манфаатларига бевосита зид бўлиб тушаётганлигини яққол кўрсатиб турибди.

Ҳозирги даврга хос нарса шуки социализм билан империализм ўртасидаги сиёсий ва идеологик кураш ғоят кескинлашиб бормоқда. Қора кучларнинг барчаси: ҳамма нусхадаги реакционерлар, фашистлар ва ўнг социалистлар, миллатчилар, шовинистлар, сионистлар меҳнаткашларнинг социалистик ғалабаларига қарши кескин ғоявий урушда биргалашиб ҳаракат қилмоқдалар. Энг муҳим позицияларда ревизионистлар ҳам уларга қўшилиб келмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг «Халқаро аҳволнинг актуал проблемалари ва КПССнинг жаҳон коммунистик ҳаракатини жипслаштириш учун кураши тўғрисида»ги қарорида, шунингдек партиямиз Марказий Комитети июль Пленумининг қарорида империалистик буржуазиянинг жаҳоншумул сиёсий стратегиясига қарши, оппортунизм ва ревизионизмга қарши марксизм-ленинизм революцион назариясининг софлиги учун ҳужумкор курашни кучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилган.

Буржуа пропагандаси революцион ғояларнинг одамлар онгига ва дилига ўтказаётган таъсирини бўшаштиришга уриниб, капиталистик жамият биносини бўяб, ниқоблаб кўрсатиш учун ҳамма ишларни қилмоқда. Конвергенциянинг, яъни капитализм билан социализм» «қўшилишининг» турли назариялари, «халқ капитализми», «тенг имкониятлар», «эркин дунё» жамияти деган сохта назариялар ва шу сингарилар ўртага ташланмоқда. Капитализм билан социализм ўртасидаги принципиал тафовутни камайтириб кўрсатишга уринилмоқда, аслида СССРга ва бошқа социалистик мамлакатларга идеологик ҳужум қилиш воситаларидан бири бўлган «кўприк ташлаш» доктринаси тарғиб қилинмоқда.

Тажриба шундан далолат берадики, буржуазия ўз мамлакатларининг халқларини лақиллатиш, жаҳон афкор оммасини чалғитиш йўлидаги уринишларида туҳматни ўзининг асосий воситаларидан бири деб билиб келди, ҳозир ҳам шундай ва шундай бўлиб қолаётир. Ҳозирги вақтда антикоммунистик пропаганданинг юзаки объективлик ниқобига ўралган тағин ҳам нозик, тағин ҳам маккорона методлари ишга солинмоқда. Бизнинг муваффақиятларимиз унчалик характерли бўлмаган жузъий ютуқлар қилиб кўрсатилмоқда. Лекин бизнинг ҳар қандай қийинчиликларимизни, ишдаги ва турмушдаги камчиликларимизни бўрттириб кўрсатмоқ, уларни «социал иллатлар» деб уқтирмоқ учун жуда кўп куч сарфланмоқда. Мамлакатимиздаги социалистик демократиянинг янада чуқурлашуви ва ривожланишига хос бўлган қонуний жараёнларни акс эттирувчи тадбирлар, яъни партия ва давлат сиёсатининг актив проблемаларини муҳокама қилишга кенг оммани жалб этиш — иқтисодий ислоҳот тўғрисида, соғлиқни сақлаш ҳақида умумхалқ мунозараси ўтказилганлиги, совет адабиёти ва санъатини ривожлантириш масалалари муҳокама қилинаётганлиги «ихтилоф» «норозилик», «қўшилмаслик» деган сўзлар билан тасвирланмоқда. Буржуа пропагандистлари Совет Иттифоқини, КПССни қоралашга, бизнинг сиёсатимизга ишончни бўшаштиришга, партия билан халқнинг бирлигини заифлаштиришга, социалистик мамлакатларнинг жипслигига, ички мустаҳкамлигига путур етказишга, улар ўртасидаги муносабатларга нифоқ солишга, улардаги антисоциалистик кучларни активлаштиришга интилмоқдалар. Чехословакиядаги воқеалар шуни яна бир карра тасдиқладики, империализмнинг агрессив муддаолари қандай шаклларда намоён бўлмасин, уларга қарши кураш олиб бориш барча антиимпериалистик кучларни янада жипслаштиришни талаб қилади. Бу курашда принципиаллик ва изчиллик, сабот ва матонат билан, реал вазиятни ҳисобга олиб ва социалистик мамлакатлар, барча коммунистлар зиммасидаги масъулиятни англаб иш тутиш зарур.

Бизнинг давримизда идеология кураши мураккаб ва кўп қиррали бўлиб, у инсон турмушининг ҳамма соҳаларини: моддий, маънавий, сиёсий соҳаларини ўз ичига олади, назарий, дунёқараш жабҳасида, одамларнинг сиёсий эътиқодларида, эстетик идеаллари ва қарашларида ҳам идеология кураши олиб борилмоқда. Замона амри шуки, душман идеологиясига қарши ҳамиша кенг кўламда идеологик ҳужум олиб бориш, ҳал қилувчи соҳалар ва участкаларга асосий эътиборни жалб қилиш, идеологик жанг тактикаси ва кураш стратегиясини эгаллаб олиш керак. Буларнинг ҳаммаси партиянинг ғоявий жангчиларини тайёрлаш ишига ҳам янги талаблар қўяди.

II.

Ҳозир бутун партиядан, бинобарин, унинг ҳар бир ташкилотидан ва ҳар бир коммунистдан мустаҳкам ғоявий эътиқодли бўлиш, синфий, пролетарча онгни ўткирлаштириш ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ талаб қилинади. Коммунистлар мустаҳкам ғоявий эътиқодга эга бўлганларидагина, буржуа идеологиясининг тазйиқига зарба беришга, ревизионизм кирдикорларига кескин зарба беришга, марксизм-ленинизм таълимотининг софлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолишга, коммунистик қурилишнинг бундан буёнги муваффақиятларини таъминлашга қодир бўладилар.

Партия аъзолари ва кандидатларига, барча меҳнаткашларга марксизм-ленинизм таълимотини ўргатиш партия ташкилотлари алоҳида ғамхўрлик қиладиган соҳадир. Маълумки, бундан уч йил муқаддам КПСС Марказий Комитетининг ташаббуси билан марксизм-ленинизмни ўқитишнинг янги системаси жорий қилинган эди. Партия ўқувини коммунистлар яқин йиллар мобайнида марксизм-ленинизм назариясини, унинг таркибий қисмлари бўлмиш фалсафа, сиёсий иқтисодни ва илмий коммунизм асосларини чуқур ва атрофлича ўрганиб оладиган, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихини яхши ўзлаштирадиган, революцион назарияни практикада, амалда актив қўллана оладиган бўлишларини кўзлаб ташкил қилиш вазифаси қўйилган эди. Партия ташкилотлари тайёргарлик савияси турлича бўлган кишиларни табақалаштириб ўқитишни таъминлашлари, революцион назарияни ўрганишнинг бир неча йилга мўлжалланган перспектив режаларини амалга оширишлари лозим эди. Шунга мувофиқ равишда марксизм-ленинизмни ўқитишнинг учта изчил босқичи — бошланғич, ўрта ва олий босқичлари жорий этилди.

Ҳозир партия Марказий Комитетининг кўрсатмаларини бажариш соҳасида катта иш қилинганлигини айта оламиз.

Партия маорифи аниқ мақсадни кўзлаб олиб бориладиган бўлиб қолди, унинг ғоявий-назарий савияси ошди. КПСС XXIII съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 50 йиллигига аталган тезисларини ва юбилей йилидаги бошқа материалларни, К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган ҳужжатларни, КПСС Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги Қарорини чуқур ўрганиш бутун пропаганда ишининг мазмунини, форма ва методларини бойитди.

Партиянинг юбилейларга бағишланган ҳужжатлари, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг жаҳон революцион жараёни, коммунистик ҳаракат масалаларига ҳамда империализмга қарши курашда социалистик мамлакатларнинг бирлиги масалаларига доир қарорлари — партиямизнинг марксизм-ленинизм хазинасига қўшган катта назарий ҳиссасидир. Марксизм-ленинизм таълимотининг тўғрилигини, ленинчи Марказий Комитетимизнинг сўнгги вақтлардаги воқеалар тўғрисидаги хулосалари ҳаққонийлигини бутун турмуш қайта ва қайта исбот этмоқда. Бу ҳужжатлар барча коммунистларни коммунистик қурилиш программасини амалга оширишда чуқур билимлар, марксизм-ленинизм методологияси билан қуроллантиради.

Шу йиллар мобайнида беш миллионга яқин ишчи, колхозчи, хизматчи бошланғич сиёсий мактабларни тамомлади. Беш миллиондан ортиқ киши марксизм-ленинизм асослари мактабларида революцион назарияни ўрганмоқда. Район ва шаҳар партия активи мактабларида, марксизм-ленинизм университетларида (бу мактаб ва университетларда салкам 400 минг киши ўқимоқда) коммунизм назарияси ва практикасининг актуал проблемаларига, партия ташкилотларининг ишидаги конкрет иқтисодий ва идеологик масалаларга бағишланган рефератлар ёзиш ва докладлар қилиш кенг расм бўлиб қолди.

Бизнинг асримизда билимларнинг ҳажми жадал кўпайиб бормоқда — олимлар қилган ҳисоб-китобларга кўра, билимларнинг ҳажми ҳар саккиз йилда икки баравар кўпаймоқда. Шу нарса табиийдирки коммунистлардан, айниқса раҳбар кадрлардан давр билан бирга қадам ташлаб бориш, ўз билимларини фаннинг энг замонавий даражасини акс эттирувчи маълумотлар билан ҳамиша бойитиб бориш талаб қилинади.

Ҳозирги вақтда марксизм-ленинизмни ўқитиш ишига бир миллиондан ортиқ пропагандист раҳбарлик қилмоқда. Булар — партия ғоявий жангчиларининг улуғ армияси, унинг бебаҳо бойлиги бўлиб, сиёсий маориф соҳасидаги фидокор ва қаҳрамон меҳнатчилардир.

Сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг роли ўсиб бормоқда — улар тобора партия пропагандасининг чинакам таълим-методик марказларига айланмоқда. Сиёсий маориф уйлари ходимларининг составини бундан буён ҳам мустаҳкамлаб бориш, уларнинг самарали ишлаши учун ҳамма шароитни яратиб бериш, консультантларни ихтисослаштириш ва уларнинг куч-ғайратини партия пропагандаси ва оммавий-сиёсий ишларнинг мазмуни, методикаси масалаларини ишлаб чиқишга қаратиш зарур.

Пропагандист ҳам, тингловчи ҳам ҳозир самарали назарий ўқиш учун зарур нарсаларнинг ҳаммасига эга. К. Маркс билан Ф. Энгельс асарларининг яқинда чиқарилган иккинчи нашри, В. И. Ленин Асарларининг Тўла тўплами, партия ҳужжатлари ва қарорлари уларнинг ихтиёрига бериб қўйилган. Улуғ Октябрнинг юбилейига атаб марксизм-ленинизм назариясининг бир қанча йирик тарихий-партиявий, иқтисодий, фалсафий ва бошқа проблемаларига оид асарлар эълон қилинди. Марксизм-ленинизмни ўргатувчи ҳамма бўғинлар учун программалар, дарсликлар, таълим ва методик қўлланмалар тайёрлаш соҳасида кўп иш қилинди. Марказий ижтимоий-сиёсий журналлар, газеталар, Бутуниттифоқ радиоси ва телевидениеси энг мураккаб назарий проблемалар хусусида суҳбатлар ва консультациялар уюштирмоқда. Буларнинг ҳаммаси энг яхши илмий-методик кучларнинг назарий таълимнинг мазмуни ва ғоявий савиясига бевосита таъсир ўтказишларига имкон беради.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик соҳасида мамлакатда авж олиб кетган ишлар бутун идеология ишини ташкил этишда, партиямиз ғоявий бойлигини пропаганда қилишда янги муҳим босқичдир.

Ленинизм яхлит интернационал таълимот бўлиб, давримизнинг марксизми бўлиб қарор топди. КПССнинг тажрибаси ва бошқа марксистик партияларнинг тажрибаси бу таълимотни доимо бойитиб бормоқда. Бу таълимот — коммунистларнинг ғоявий байроғи, компаси ва қуролидир. Капитализм билан социализм ўртасидаги идеологик кураш кескинлашган шароитда Лениннинг назарий меросини ҳар томонлама ихлос қўйиб ўрганиш айниқса актуал вазифа бўлиб қолди.

Партия пропагандаси улуғ мутафаккир, революционер, партиямизнинг ва дунёда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг йўлбошчиси бўлган В. И. Лениннинг тарихий ролини ҳар томонлама очиб бериши, Ленин таълимотининг туб социал, сиёсий ўзгаришларни муваффақиятли амалга оширишдаги, социализм ва коммунизм қурилишидаги, жаҳон революцион ҳаракатидаги, жаҳон социализм системасини ривожлантириш ва мустаҳкамлашдаги аҳамиятини кўрсатиб бериши керак.

Лениннинг ғоявий меросини пропаганда қилганда унинг ҳозирги кунги вазифалар билан узвий алоқадор эканлигини очиб бериш. Коммунистик партия билан совет халқи Ленин васиятларини қандай амалга ошираётганлиқларини кўрсатиб бериш керак. Ленинизмни ўрганиш халқимизни революцион ўзгартувчилик ишлари тажрибаси билан қуроллантиради, коммунистик қурилишнинг амалий вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишга ёрдам беради.

Янги ўқув йилида партия ўқувининг ҳамма бўғинларида коммунистларнинг эътиборини В. И. Ленин асарларини ўрганишга жалб қилиш мақсадга мувофиқдир. Ўз-ўзидан равшанки, бу ишни мавжуд ўқув планлари ва программаларига мувофиқ равишда олиб бориш лозим. Лекин бунда суҳбатлар ўтказиш учун тавсия қилинувчи Ленин асарларига кўпроқ эътибор бериш, бу асарлар қандай ўрганилаётганлигини яхшироқ контроль қилиш фойдали бўлади. Партия ўқувининг ҳамма бўғинларида ходимларнинг ўз билимини мустақил оширишга алоҳида эътибор бермоқ керак. Партия ташкилотлари, пропагандистлар, методистлар тингловчиларга В. И. Ленин асарларини мустақил мутолаа қилиш кўникмаларини ҳамиша ўргатиб боришлари лозим.

Ленинизмни ўрганганда ленинча методларни ва марксизм-ленинизм принциплари асосида марксчи-ленинчи партиялар ҳозирги замон шароитида яратган янгиликларга эътиборни жалб қилиш муҳимдир. Масалан, Лениннинг иқтисодий назариясини ўрганмоқ учун В. И. Ленин асарларини чуқур ўрганишдан ташқари партиянинг иқтисодий сиёсатига доир илмий асосларни, янги хўжалик ислоҳотининг моҳиятини, бу ислоҳотни амалга ошириш тажрибасини билиш керак.

Сиёсий машғулотлар коммунистик қурилишнинг социал проблемаларини, КПСС билан Совет давлатининг халқ фаровонлигини ўстириш, унинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, маориф, фан ва маданиятни янада ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлигини яққол очиб бериши керак.

Чуқур ғоявийлик, коммунизм идеалларига садоқат, аввало, топширилган ишга онгли ижодий муносабатда бўлишда намоён бўлади. В. И. Лениннинг таърифи билан айтганда, пропагандамиз самарадорлигининг мезони шахснинг ижтимоий ҳаракатлари замирида ётади. Мамлакатда хўжалик ислоҳоти амалга оширилаётган ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш, меҳнатни илмий ташкил қилишни жорий этиш, маҳсулот сифатини такомиллаштириш масалалари биринчи ўринга қўйилмоқда. Партия ўқуви ана шу масалаларни ҳал этишда активликни оширишга ташаббускорлик ва ижодкорликни ривожлантиришга кўмаклашиши, меҳнатга коммунистик муносабат ҳар бир ходимнинг хулқ-атвор нормаси бўлиб қоладиган бўлишига ёрдамлашиши лозим.

Ҳозирги даврда сиёсий пропагандага бўлган талаб узлуксиз ошиб бормоқда. Партия маорифи системасидаги ҳар бир машғулот ғоявий жиҳатдан ўткир, жозибадор, ҳужумкор бўлиши лозим. Буржуа идеологиясига қарши кураш аввало, марксизм-ленинизмни чуқур билишни, ғоявий эътиқодли бўлишни тақозо этади. Ижтимоий фанларни — партия тарихи, сиёсий иқтисод, фалсафани ўрганиш ишини бу фанларни буржуазиянинг сохта фанига қарама-қарши қилиб қўйиш, унинг тутуриқсизлигини фош қилиш, капиталистик тузумнинг ички зиддиятларини очиб ташлаш асосида ташкил қилиш лозим.

Бундай қилмоқ учун турмушда материал жуда кўп. Империализмнинг реакцион моҳияти, ҳалокатга маҳкум этилганлиги кун сайин тобора равшан намоён бўлмоқда. Капитал мамлакатлардаги синфий жанглар, Америка империализмининг Вьетнамдаги мағлубияти, капитализм умумий кризиси чуқурлашиб бораётганлигининг янги исботи бўлмиш молиявий кризислар, революцион ва миллий озодлик ҳаракати кенг қулоч ёзганлиги — ана шуларнинг ҳаммаси назарияни жонли равишда тасдиқловчи мисоллар бўлиб, катта ҳаёт мактабидир. Тингловчиларга юксак ғоявий фазилатларни сингдирмайдиган, ғоявий жиҳатдан бетараф ўқувнинг, пала-партиш машғулотларнинг бўлишига муросасозлик билан қараб бўлмайди. Сиёсий пропагандани янги талаблар даражасига кўтаришнинг маъноси — тингловчиларни пухта ва чуқур билимлар билан қуроллантира билиш, уларга сиёсий кураш тажрибасини ўргатиш, демакдир.

Хуллас, гап сиёсий пропаганда ўзининг энг асосий вазифасига монанд бўлиши тўғрисида—коммунистик қурилишнинг мураккаб проблемаларини ҳал қилган вақтда марксизм-ленинизм таълимотидан моҳирона фойдаланиш иштиёқини тарбиялаш устида бораётир.

Ҳолбуки, назариянинг муҳим қоидалари ҳамиша ҳам ҳаёт билан чамбарчас боғлаб ўрганилаётир деб бўлмайди, баъзан бу қоидаларга коммунистик қурилишнинг энг муҳим вазифаларини чуқур идрок қилиш ва муваффақиятли ҳал этишнинг таъсирчан методи деб эмас, балки маълум хулосаларнинг мажмуасидангина иборат деб қаралмоқда. Марксизм-ленинизмни ўрганишга бундай «оқартувчилик» назари билан қараш КПСС XXIII съезди талабларига, партия Марказий Комитетининг апрель ва июль Пленумлари қарорларига асло жавоб бермайди.

Сиёсий таълим методларида жиддий нуқсонлар бор. Баъзан машғулотлар яхши ташкил этилмайди, бундай машғулотлар тингловчиларнинг мустақил фикр юритишини ривожлантиришга, асосий манбалар ва сиёсий адабиётни чуқур мутолаа қилишга ёрдам бермайди. Кўпгина коммунистлар оммабоп дарсликларни ва ўқув қўлланмаларини ўқиш билангина чекланиб, марксизм-ленинизм классикларининг асарларини, партия қарорлари ва ҳужжатларини камдан-кам ўқийдилар.

Партия ходимлари, пропагандистлар партия пропагандасининг ленинча услуби ва методларини ҳамиша эгаллаб боришлари лозим. Ўтган ўқув йилига якун ясаганда, қилинган ишларнинг ижобий ва салбий томонларини чуқур таҳлил қилиш, коммунистлар билан партиясизларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ ҳисобга олиш керак.

III.

Янги ўқув йили марксча-ленинча таълимни такомиллаштириш ишидаги янги қидиришлар, пропагандист кадрларни, идеология соҳасида ишлаётган барча ходимларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни янада яхшилаш билан аввалги йиллардан ажралиб туриши лозим.

Раҳбар кадрларни сиёсий жиҳатдан тайёрлаш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиш керак. Барча партия, совет ва хўжалик ходимлри шу нарсани яхши тушуниб олишлари зарурки, меҳнаткашларнинг марксча-ленинча дунёқарашини шакллантириш иши совет жамиятининг раҳбар кучи бўлган партиянинг бутун фаолияти билан чамбарчас боғланган бўлиб, идеология экономика ва ижтимоий муносабатларнинг бирлигига асосланганди. Ҳар бир раҳбар, аввало, назарий жиҳатдан билимдон марксчи-ленинчи бўлмоғи керак. Халқ унинг ғоявий етуклигига, партия сиёсатини амалга ошира билишига, хўжаликни тежамкорлик билан юрита билишига, қўлга киритилган ютуқларга танқидий баҳо бера билишига, истиқболни кўриб иш тутишига, одамлар билан ишлашига, ўзининг бутун ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолиятида шахсан ибрат кўрсатишига, сўз билан ишнинг бирлигини практикада амалга оширишига қараб баҳо беради.

Партия ташкилотлари бирикки йил мобайнида коммунистларни ва партиясиз активларни бошланғич сиёсий мактаблар программаси асосида ўқитишни асосан тамомлаш, бу билан уларнинг сиёсий таълимнинг ўрта бўғинига ўтишлари учун мустаҳкам негиз яратиш имкониятига эгадирлар. Шу билан бирга марксизм-ленинизм асослари мактабларида ўқиш программаси ва методикасини янада такомиллаштириш вазифаси кўндаланг бўлиб турди, бунда, даставвал, бошланғич сиёсий мактабларни битириб чиққан коммунистларнинг билим ва назарий тайёргарлик даражасини кўзда тутиш лозим. Зарур бўлиб қолган тақдирда, бизнинг фикримизча, тайёргарлиги унча етарли бўлмаган ўртоқлар учун назарияни ўрганиш муддатларини узайтириш, айрим фанларнигина, айтайлик, партия тарихини, сиёсий иқтисодни ўрганиш мактабларини очиш мақсадга мувофиқдир. Барча ҳолларда коммунистларни сиёсий адабиётни мустақил равишда конспект қилолишга ўргатишга кўпроқ эътибор бериш, бунинг учун махсус машғулотлар ўтказиш зарур.

Шуни ҳам унутмаслик керакки, бошланғич сиёсий мактабларни тамомлаб чиққан айрим ўртоқлар турли сабабларга кўра, ўқишни марксизм-ленинизм асослари мактабларида давом эттира олмайдилар. Партия ташкилотлари бундай кишилар учун махсус циклли лекциялар, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, жаҳон революцион жараёнининг ривожланиши масалалари юзасидан консультациялар уюштириш тўғрисида қайғуришлари, улар билан мунтазам равишда назарий суҳбатлар ўтказиб туришлари, сиёсий ишга уларни актив жалб қилишлари керак.

Янги ўқув йилида марксча таълимнинг олий босқичи ҳам партия комитетларидан алоҳида диққат-эътибор беришни талаб қилади. Ана шу босқичда билим олаётган кишиларга табақалаштирилмаган ҳолда ёндошишдан иборат баъзи жойларда вужудга келган практикани қатъий бартараф этиш, турли группадаги зиёлиларнинг, мутахассисларнинг сиёсий ўқишида давомийлик ва изчилликка эришмоқ керак. Зиёлиларнинг марксча-ленинча ўқиши соҳасидаги барча ишни уларнинг илмий, профессионал ва маънавий манфаатларини ҳисобга олиб ташкил этиш, уларда революцион назарияни астойдил ўрганиш учун ички эҳтиёжни кучайтириш, уларни ҳамиша изланиш, олган билимларни тўхтовсиз такомиллаштириш руҳида тарбиялаш керак. Илмий ходимлар ва идеология соҳасида ишловчи ходимлар, ижтимоий фанларнинг ўқитувчилари, пропагандистлар ва методистлар илмий тадқиқотнинг марксча-ленинча методологиясини мунтазам равишда эгаллай олишлари учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш, партия пропагандасининг ғоявий савиясини ошириш лозим.

Методологик ва проблемаларга бағишланган назарий семинарлар катта моҳият касб этади. Бу семинарларнинг вазифаси—революцион назариянинг айрим масалаларини ўрганиш ва муҳокама қилишдан, амалий тажрибани умумлаштиришдан иборатдир. Марксистик диалектик методни эгаллаш санъатини такомиллаштиришга қаратилган ўқишнинг бу формаси илмий ходимлар ўртасида айниқса кенг тарқалгандир.

Партия ташкилотларининг ишида комсомоллар ва ёшларнинг сиёсий ўқиши муҳим ўрин тутади.

Мамлакатимиз ёшлари кекса авлодларнинг муносиб ва ишонарли ворисидир. Ленин комсомоли ўзининг 50 йиллик юбилейини сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ўсган бир вазиятда кутиб олмоқда. Ёш авлод астойдил ва сабот билан коммунизмни ўрганмоқда. Партия ташкилотларининг бурчи бу интилишни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан, комсомолда ишлаш учун ўзларининг энг яхши, тажрибали кадрларини юборишдан, ёшларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилишдан иборатдир.

Комсомол сиёсий маорифининг асосий вазифаси — ёшларнинг кенг табақаларига марксизм-ленинизм алифбесини ўргатишдан иборатдир. Йигит ва қизларни марксизм-ленинизм назарияси асосчиларининг асарларини ўрганишга сабот билан жалб этиш, партия сиёсий ўқиши билан комсомол сиёсий ўқишининг чамбарчас боғланган бўлиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш, ёшларнинг тўгаракларини, мактаблари, семинарлари ва университетлари учун барқарор дарсликлар, ўқиш қуроллари ва кўргазмали қуроллар яратиш тадбирларини кўриш керак.

Оммавий пропаганда совет кишиларининг ўсган сиёсий ва меҳнат активлигини, билим ва маданий савиясини, ҳозирги кундаги қизиқишларини ҳисобга олиши зарур. Партия комитетлари, ёшларнинг халқ университетлари ва сиёсий клубларининг коммунистик меҳнат мактаблари ва иқтисодий мактабларнинг ишига ҳамиша раҳбарлик қилишга, лекторийлар ва кинолекторийлар тармоғини кенгайтириш ва яхшилаш тадбирларини кўришга, пропаганданинг меҳнаткашлар мақбул деб топган формалари, чунончи, Ленин ўқишлари, савол ва жавоб кечалари ва шу каби формалари савиясини оширишга даъват этилгандир. Ўтказиладиган тадбирларнинг юксак ғоявий ва илмий савиясини оммавийлик ва тушунарли бўлиши билан, тингловчиларнинг бир қанча сиёсий ва маънавий проблемаларга бўлган қизиқишини ғоявий эътиқодли бўлишни тарбиялаш билан моҳирона боғлаб олиб бориш муҳимдир.

В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган тадбирларни амалга оширишга алоҳида эътибор бериш керак. Бу тадбирлардан ҳар бири юксак ғоявий савияда ўтказилиши, чинакам илҳомбахшлиги билан фарқ қилиши лозим. Октябрь революциясининг 50 йиллиги муносабати билан тўпланган сиёсий пропаганданинг бой ва ранг-баранг тажрибаси мустаҳкамланиши ва ҳозирги бутун идеология ишидаги янги кўтаринки руҳ билан бойитилиши керак.

Партиямиз ўзининг назарий етуклиги, большевистик уюшқоқлиги, революцион интизоми, ўз сафларининг монолит бирлиги, бутун совет халқи билан маҳкам жипслиги билан кучлидир. Сиёсий маорифда янги ўқув йили Ленин таълимотини астойдил ўрганиш йилидир. Бу йил барча совет кишиларининг сиёсий онглилигини ва меҳнат активлилигини ошириш учун, коммунистик қурилишда янги ютуқларни қўлга киритиш учун, марксизм-ленинизм улуғ таълимотининг тантанаси учун курашнинг муҳим даври бўлиб қолиши керак.

(«ПРАВДА», 31 август).

КОММУНИСТ, СЕНИНГ ПАРТИЯ ТОПШИРИҒИНГ!

Тошкентдаги авиация заводида икки юз қирқ ўринли болалар боғча-яслиси очилди, бу эса ана шундай боғча-яслиларнинг йигирманчисидир. Бу ерда яқин вақт ичида болалар учун яна шундай комбинат ҳам қурилади. Инженер Мамажон Пўлатов ўз кундалигига ана шуларни ёзиб, ишчи[illegible]рнинг янги медицина шаҳарча[illegible] қандай қурилаётганлигини [illegible]ширишга киришди. Бу ерда [illegible]ўрин[illegible] кўп профилли касал[illegible]нинг тўрт қаватли корпуси [illegible]кўтармоқда. Поликлиника би[illegible] қурила бошланди. Бу эса, [illegible]публикада энг йирик завод [illegible]хонаси бўлади.

Орг[illegible]д партия комитети уй-жой, [illegible]й қурилиш ишлари усти[illegible] [illegible]шлаб чиқарилаётган махсу[illegible] [illegible]игари диққат билан кузатиб бормоқда. Капитал қурилиш соҳасида маъмурият фаолиятини назорат қилувчи Мамажон Пўлатов бошлиқ комиссия бу ишда партия комитетининг ўнг қўли бўлиб қолди. Ана шу комиссиянинг аъзолари бўлган бошқа 8 коммунист қурилиш иши бўйича мутахассис бўлмасалар ҳам, партия топшириғи уларга ёқиб тушди. Улар бу топшириқни ҳалол бажармоқдалар. Янги қурилишлар билан пухта танишиб чиққандан кейин ишлаб чиқилган тавсияларга кўра, партия комитети биринчи галдаги ишларни жадаллаштириш йўлини кўрсатиб берди. Аҳоли яшайдиган шаҳарчанинг марказида самолётсозларнинг келажакдаги маданият саройи учун катта майдонча ажратилди. Бу маданият саройининг икки ярим минг киши сиғадиган зали бўлади. Келгусида уй-жой қурилиши янада кенгайтирилади, завод яқинида дам олиш базаси — пляжлари, парк, спорт комплекси бўлган база барпо этилади. Буларнинг ҳаммаси қисқартирилган иш ҳафтаси шароитида икки дам олиш куни проблемасини ҳал қилишга ёрдам беради.

Заводда ҳар ўн коммунистдан етти киши доимий партия топшириқларини бажармоқда. Партия комитети ва цех партия бюролари уларга хилма-хил масъулиятли ишларни топширмоқда. Коммунистлардан қарийб минг киши агитатор ва сиёсий ахборотчи, 150 дан кўпроқ киши пропагандист, 200 дан зиёд киши партия группаларига бошчилик қилмоқда. Коммунистларнинг кўплари партия комитетининг хилма-хил комиссияларида, цех партия бюролари составида, касаба союзида, кенгашларда, «Билим» жамиятида самарали иш олиб бормоқдалар.

Ҳар бир коммунистга унинг ҳаёт тажрибасига, маълумотига, қобилиятига ғоят мос бўлиб тушадиган ишларни қандай қилиб топиш мумкин? Завод партия комитети уюштирган назарий конференция ана шу масалага бағишланди. Докладларнинг ҳаммаси ва сўзга чиққан нотиқларнинг нутқлари партиянинг ҳар бир аъзоси партия учун жавобгар ва партия ҳар бир коммунист учун жавобгар деб айтган Ленин фикри билан суғорилган эди.

Конференцияда заводдаги ҳар беш коммунистдан бири вақтинча топшириқ олаётганлиги, бу топшириқ ҳам умумий иш учун доимий топшириқ сингари муҳим эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Шу билан бирга неча ўнлаб активистлар бир неча топшириққа эга бўлганлари ҳолда 300 партия аъзоси хеч қандай топшириққа эга бўлмаганлиги учун партия комитети шаънига танқидий фикрлар билдирилди.

Назарий конференция якунлари бўйича завод цехлари ва бўлимларида «Коммунист, сенинг топшириғинг борми?» деган кун тартиби билан партия йиғилишлари ўтказилди. Бу йиғилишларда ишлаб чиқилган тавсиялар коммунистларнинг активлигини оширишга, партия ташкилотларининг жанговарлигини янада кучайтиришга ёрдам беради.

Р. ГРИШИН,
ЎзТАГ мухбири.

УРУҒЛИК ПАХТАНИНГ НАВИ БУЗИЛМАСИН

Деҳқонларимиз ҳосилдорликни ошириш кўп жиҳатдан уруғнинг сифатига боғлиқ эканлигини айтадилар. Шунинг учун ҳам кўпгина хўжаликлар зарур уруғларни ўзлари етиштирмоқдалар, уни алоҳида териб олмоқдалар ва тайёрлов пунктларига навини бузмасдан етказиб бермоқдалар.

Лекин баъзи колхоз ва совхозларда уруғлик пахтани теришда, тайёрлов пунктлари ва заводларда сақлашда, қайта ишлашда районлаштирилган навларнинг, уруғлик сифатини ҳамда тола хусусиятини оширишга етарли эътибор қилинмаяпти. Бу эса партия ва ҳукумат қарорларида қаттиқ қораланади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг уруғлик пахталарни териш ва тайёрлаш чоралари тўғрисидаги муҳим қарорида баъзи областлар, районлар, колхоз ва совхозларда пишмаган уруғлик пахтани териб олиш, хом пахта билан пишганларини аралаштириб юбориш, вилт билан касалланган туплардаги ҳосилни уруғликка териш ҳолларига йўл қўйилаётганлиги таъкидланади.

Шунга қарамай бу жиддий камчиликлар ҳамон такрорланмоқда. Ўтган йили тайёрлов пунктларига топширилган уруғлик пахтанинг қарийб 80 процентининг намлик даражаси белгиланганидан анча юқори бўлган. Кўпгина колхоз ва совхозлар уруғлик пахтани тайёрлов пунктларига етказиб беришда чигитнинг уруғлик сифатига яхши эътибор бермаганлар. Тошкент областида I класс уруғлик чигит умумий ҳисобга нисбатан фақат 28 процент, Самарқанд областида 35 процент, Қорақалпоғистон АССРда 27 процент тайёрланган, холос.

Маълумки, уруғлик пахтанинг сифатини ҳамда тола хусусиятини бузмасдан етказиб берганлиги учун давлат колхоз ва совхозларга катта пул тўлайди. Масалан, ўрта толали совет навларининг I класс чигитига элита учун 900 сўм, биринчи репродукция учун 200 сўм иккинчи репродукция учун 60 сўм, учинчи репродукция учун 40 сўм тўланади. Бундан кўриниб турибдики, уруғлик пахта етиштирувчи хўжаликлар эътиборсизлик натижасида I класс чигит ўрнига II класс уруғ топширсалар ҳар бир тонна чигитдан 20 сўмдан то 400 сўмгача кам ҳақ оладилар.

Пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий тадқиқот институтида олиб борилган тажрибалар шуни кўрсатдики, I класс чигит II класс чигитга нисбатан дала шароитида 10-15 процент зиёд кўкаради, натижада ҳосилдорлик гектарига 1,5-2 центнер ошади. Бундан ташқари, I класс чигит баҳорнинг ноқулай шароитида ҳам тез кўкаради ва ғўзаси соғлом ўсади. Шунга кўра юқори сифатли уруғлик чигитни кўпайтириш, уни тайёрлов пунктларига навини бузмасдан етказиб бериш ва тўғри сақлаш лозим.

Бунга эришиш учун аввало уруғлик участкаларида ўтказилган опрабация натижаларига қаттиқ риоя қилиш керак. Шундагина тўқ ва соғлом уруғлик фондини яратиш мумкин. Бу эса келгуси йил мўл ҳосилга пухта замин ҳозирлаш имкониятини беради. Колхоз ва совхоз раҳбарлари, хўжаликларнинг агрономлари бутун терим давомида уруғлик пахтани териш ҳамда давлатга топшириш қоидаларига тўла риоя қилинишига алоҳида эътибор беришлари лозим. Уруғлик пахтани икки марта териб олиш тавсия этилади. Биринчи теримни ҳар бир туп ўсимликда 3-5 та кўсак тўлиқ очилганда, иккинчи теримни эса ғўза тупининг олтинчи ва еттинчи шохларидаги кўсаклар очилганда ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Теримни бир картада кетма-кет бир неча бор ўтказиш пишиб етилмаган ва сернам пахтанинг терилишига сабаб бўлади. Сернам пахта тайёрлов пунктларида катта ғарамларда сақлаш вақтида қизиб кетади. Бунинг натижасида чигитда ҳар хил хашаротлар пайдо бўлади. Бунга йўл қўймаслик учун биринчи терим билан иккинчи терим орасида 10-15 кун ўтказиб ҳосилни йиғиштириб олиш керак.

Терим бошланиши олдидан теримчиларга уруғлик пахтани териш қоидаларини пухта тушунтириш ва уларни махсус этаклар билан таъминлаш шарт. Касалланган кўсак ва туплардан терилган пахта пунктларга алоҳида етказиб берилиши лозим. Кўп йиллик тажрибаларга кўра, уруғлик пахтанинг намлик даражаси ортиқ бўлиш ёки бўлмасликдан қатъи назар, махсус хирмонларда қуёш нурида 25-30 сантиметр қалинликда ёйиб қуритилса яхши бўлади. Шунда чигитнинг униб чиқиш миқдори 10-15 процент ошади. Бундай пахта ғарамларда яхши сақланади ва хашаротлардан холи бўлади.

Шуни айтиш керакки, уруғчилик билан шуғулланувчи кўпгина хўжаликлар пахта қуритиш учун махсус хирмонга эга эмас. Натижада улар уруғлик пахтани асфальт ётқизилган йўлларда ёки тозаланмаган дала четларида қуритишга мажбур бўлмоқдалар. Бундай жойларда қуритилаётган пахта устидан трактор ва машиналар ўтиб, чигитни эзиб юбормоқда. Бу ҳол уруғлик пахтанинг ҳар хил хашаротлар билан зарарланишига ва чигит сифатининг бузилишига олиб келмоқда. Чунончи, Сирдарё область, Еттисой районидаги «Красная звезда» пахтачилик совхозида бултур ўтказилган текширишда шу нарса маълум бўлдики, уруғлик пахтани қуритиш ва механизмлар ёрдамида ортиш вақтида трактор ҳамда тележкаларнинг ғилдираклари чигитни кўплаб эзиб юборган. Шу сабабли уруғлик пахтадан соғлом ва экишга ярайдиган бақувват чигит мўлжалдагидан анча кам олинган. Бунга эндиликда йўл қўймаслик учун уруғлик пахтани териш, қуритиш, ортиш ва заводларда механизмлар ёрдамида ғарамларга кўтаришда жуда эҳтиёт бўлиш даркор.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг яқинда матбуотда эълон қилинган қарорига кўра, бу йил уруғлик пахтанинг элита ва биринчи, иккинчи учинчи репродукциялари қўл билан териб олиниши керак. Ҳозир далаларимизда ишлаётган пахта териш машиналари уруғлик пахтани йиғиштириб олишга мослашган эмас. Шунинг учун ҳам уруғлик пахтани машиналарда териш унинг намлик даражасининг ошиб кетишига, пишган пахтанинг пишмагани билан аралаштириб юборилишига сабаб бўлмоқда. Ўтган йили республикамизда агрегатларда йиғиштириб олинган 36711 тонна уруғлик пахтанинг 64,4 процентининг намлик даражаси 10 процентдан юқори бўлган, эзилган чигитнинг миқдори эса давлат стандартида белгиланган 2 процентдан кўп бўлиб, умуман машиналарда терилган уруғлик пахтанинг 56,7 процентини ташкил этган. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кейинги қарорида таъкидланганидек кўпгина хўжаликлар теримни механизациялаштириш баҳонаси билан уруғлик пахтани машиналарда тердириб, тер тўкиб етиштирилган сифатли уруғлик фондидан маҳрум бўлмоқдалар. Бунинг натижасида кўпгина уруғлик чигитни республикамизнинг бошқа районларидан келтириб экишга мажбур бўлинмоқда. Бунга ортиқча куч ва маблағ сарфланмоқда. Бу жиддий хатони бу йил албатта тузатиш керак.

Республикамизда келгуси йил мўл ҳосили учун тўқ ва соғлом уруғлик фондини яратиш давлат аҳамиятига эга бўлган ғоят муҳим ишдир. Уруғлик пахта етиштирувчи хўжаликларнинг раҳбарлари ана шуни унутмасликлари керак.

Ш. ИБРОҲИМОВ,
СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли Пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий тадқиқот институтининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Ҳ. РАҲИМОВ,
шу институт уруғчилик лабораториясининг бошлиғи, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ЕТТИСОЙ пахта тозалаш заводида янги пахта ҳосилини қабул қилишга пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Суратда: корхонадаги циклон ускуналарини ремонт қилиш пайти.

Д. Михайлов фотоси.

ТАРВУЗ ОРТИЛГАН ЭШЕЛОНЛАР

Ўзбекистон полизчилари мамлакатнинг шаҳарлари ва саноат марказларига кўплаб тарвуз ва қовун юбора бошладилар. Ҳозир Тошкент темир йўл станцияси орқали ҳар куни ўзбеклар диёрининг ширин-шарбат маҳсулотлари ортилган бир неча эшелон ўтказилмоқда.

Гулистон станциясида машҳур Сирдарё тарвузлари ортилган тўртта эшелон жўнатилди. Сирдарёнинг саҳоватли қайир ерларидан ҳозиргача етти минг тоннадан ортиқ полиз маҳсулотлари олинди. Сирдарёликлар бу йил кузда 60 минг тонна қовун-тарвуз олишни ваъда қилмоқдалар.

Хоразм ва Қорақалпоғистон АССР қовунлари Сибирь ва Узоқ Шарқ шаҳарларига юборилади. (ЎзТАГ).

САНЪАТКОРЛАР ГАСТРОЛИ

Қўқон ўзбек драма театри коллективи кўҳна Самарқандда бир ойлик гастролда бўлдилар. Санъаткорлар «Бой ила хизматчи», «Аяжонларим», «Оғриқ тишлар», «Уйланиш» каби спектакллари ва катта программадаги концертлари билан ихлосмандларни хушнуд этдилар. Шунингдек улар Каттақўрғон, Пастдарғом, Нурота ва Ургут районларига ҳам боришиб, пахтакор ва чорвадорларни хурсанд қилишди. Республикада хизмат кўрсатган артистлар М. Мансурова, Р. Мазоҳидова ва С. Очилдиевнинг маҳоратли ижролари кишиларда кучли таассурот қолдирди.

Н. ИБРОҲИМОВ.

ҚУВА районидаги Энгельс номли колхознинг илғор механик-ҳайдовчиси Муҳаммаджон Кенжаев бу йил мавсумда «зангори кема» бункеридан 110 тонна «оқ олтин» тўкиш мажбуриятини олган. У ўз агрегатини сифатли ремонтдан чиқариб қўйди. Суратда: М. Кенжаев агрегати ёнида.

А. Шукуров фотоси.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ.

ЭЪТИБОРСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Редакцияга келган хатларнинг бирида Нурота районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг 2- бўлимида хўжалик ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилгани натижасида давлатга анчагина зарар келтирилгани, совхоз экинлари ва чорвасига эътиборсизлик билан қаралаётгани ёзилган эди.

Хат текшириб чора кўриш учун Нурота район қишлоқ хўжалик бошқармасига юборилди. Нурота район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ҳакимовнинг редакцияга хабар қилишича, хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Текшириш натижаси совхоз партия комитетининг бюросида муҳокама қилиниб, «Октябрь 50 йиллиги» совхози 2- бўлимининг бошлиғи Обиловга, бўлим веттехниги Хўжановга, зоотехник Бекқуловга қаттиқ виговор, далачилик бригадири Бувраевга виговор берилган. Давлатга келтирилган моддий зарарни айбдор кишилардан ундириб олиш совхоз дирекциясига топширилган.

ЛАЛМИКОР ГАЗИ

ЖАРҚЎРҒОН, (Сурхондарё области). (ЎзТАГ). Лалмикор билан Жарқўрғон ўртасида газ қувури қуришга тайёргарлик кўрилмоқда. Узунлиги 45 километр келадиган бу қувурдан район марказининг ишлаб чиқариш ва маиший эҳтиёжлари учун, «Какайди» нефтчилари посёлкаси ва беш колхоз учун газ келадиган бўлади.

Бу — Лалмикордан келадиган иккинчи газ магистрали бўлади. Лалмикор билан Кўкқўрғон ўртасидаги дастлабки газ қувури шу йилнинг бошида ишга туширилган эди.

Геологларнинг фикрича, республикада энг жанубий бўлган бу газ конининг запаслари қарийб 5 миллиард кубометрни ташкил этади. Бунча миқдордаги газ Сурхондарё областининг истеъмолчилари учун 50 йилга етарлидир.

АНТИҚА СОВҒА

Қашқадарё кончилари ўз байрамларига антиқа совға тайёрладилар. Нефть-газ разведка трестининг шарқий қидирув экспедицияси коллективи Зеварда майдонида янги газ кони мавжудлиги ҳақида дастлабки маълумотлар тўпладилар. Бу кон Култоғ ва Помуқ конлари билан туташ бўлса керак деган тахминлар бор.

Зеварда газ конидаги «зангори олов» оқими бу конинг катта саноат аҳамиятига эга эканлигидан далолат беради. Янги коннинг очилиши Қашқа воҳасининг ер ости бойликлари кўплиги ҳақидаги тахминларни яна бир бор исботлайди.

Қ. НАЖИМОВ.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

Урганчдаги саноат корхоналарининг коллективлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан ўз социалистик мажбуриятларини бажара бориб, йил бошидан буён пландан ташқари қарийб икки миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Юбилейга тайёргарлик кўриш соҳасида партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилган шаҳар партия активи йиғилишида ана шу ҳақда айтиб ўтилди.

Йиғилиш ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш тадбирларининг кенг планини тасдиқлади. Ана шу шонли сана шарафига шаҳарнинг беш йиллик планини муддатидан уч ой олдин бажаришга қарор қилинди. (ЎзТАГ).

● ●

БУЮК ўзбек шоири Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейи яқинлашмоқда. Республикамиз пойтахтида улуғ шоир номи билан аталган адабиёт музейини очишга қизғин ҳозирлик кўрилаётир. Суратда: рассом Тўхтабек Соибовнинг «Навоий лирикаси» залини безаётган пайти тасвирланган.

И. Глауберзон фотоси.

БИЗНИНГ СУҲБАТ

МАЛАКА, ИСТЕЪДОД, ИҚТИДОР

Янги ўқув йили бошланиши билан республикамиз олий ўқув юртларида ҳам ҳаёт жонланди. Бир ой давом этган қабул имтиҳонларидан сўнг ўқув юртлари даргоҳига ёш авлодимизнинг янги-янги гуруҳлари келиб қўшилди.

Мухбиримиз Ў. Усмонов республикамизнинг йирик олий ўқув юртларидан бири ҳисобланган Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ректори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби **Ш. Абдуллаевга** мурожаат этиб, институт коллективи янги ўқув йилини қандай кутиб олганлиги ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— Энг аввало шуни айтиш керакки, бу йил мамлакатимиз маорифчилари ҳаёти ва фаолиятида жуда катта воқеа юз берди. Июль ойида Москвада бўлиб ўтган ўқитувчиларнинг Бутуниттифоқ съезди маориф ишини янги, илғор босқичга кўтарди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг съездда айтган қуйидаги сўзларини эслайлик: «Сизларнинг касбингиз, азиз ўртоқлар,— деган эди Л. И. Брежнев съезд делегатларига қарата,— шундай ажойиб касбларнинг бирики, бу ишда устоз ўз ўқувчиларида ўзини йилдан-йилга давом эттираверади».

Модомики, бизнинг илм даргоҳимиз республикамиз мактаблари учун ўқитувчилар етиштириб бераётган марказий институт ҳисобланар экан, бизга ва умуман маорифчиларга съездда кўтарилган масалалар катта масъулиятлар юклайди. Ҳозирги пайтда малакали, ҳозирги замон фани, техникаси, маданияти даражасида бўлган ўқитувчилар тайёрлаш масаласи — энг муҳим масаладир.

Биз янги ўқув йили бошланиши олдидан ва қабул имтиҳонлари пайтида мана шу нарсага диққатни жалб этдик. Малакали мутахассислар тайёрлашнинг асосий йўлларидан бири — ўқитувчилик касбига чиндан ҳам ихлос қўйган, шунга интилган, шунга қобилиятли ёшларни конкурс усулида танлаб олишдир. Институтга кириш учун бу йил 4 мингга яқин киши ариза берган бўлса, шулардан салкам минг киши (энг иқтидорли ёшларгина) институтга қабул қилинди.

Ректорат ва институт партия ташкилоти имтиҳон олувчи ўқитувчилар составини белгилашга алоҳида эътибор берди. Бу ишга 150 дан ортиқ тажрибали ўқитувчилар жалб этилди. Ҳар бир фан бўйича профессорлар ва талантли олимлардан иборат комиссия раислари тайинланди. Имтиҳон олувчилар вақти-вақти билан ўз ишларига якун ясаб, кенгашиб турдилар. Абитуриентларнинг билимини белгилайдиган саволлар эса кафедраларда ҳар томонлама, изчил ўйланиб тузиб чиқилди. Имтиҳонларнинг нормал ўтиши учун институтда ҳамма имкониятлар яратилди. Яна шуни алоҳида қайд қилиб ўтиш керакки, бу йил кечки бўлимларга студентлар қабул қилиш анча кенгайтирилди.

Янги ўқув йилига тайёргарлик фақат студентлар қабул қилиш билан чегараланмайди. Биз ўқитиш жараёнининг намунали ўтиши учун зарур бўлган барча эҳтиёжларни қондиришга ҳаракат қилдиқ. Янги ускуналар ва ўқув қуроллари олинди. Ўқув корпуслари ва институтнинг учта ётоқхонаси намунали ремонтдан чиқарилди. Қисқа қилиб айтганда, янги ўқув йилида республикамизнинг турли бурчакларидан келган бўлғуси педагоглар 30 га яқин профессор ва фан докторларимиз ҳамда 160 дан ортиқ доцент ва фан кандидатларимиздан таълим ола бошлайдилар.

Маълумки, инсон билимларининг пойдевори, инсон дунёқарашининг асослари мактабда вужудга келади. Инсон характери асосан мактабда шаклланади. Модомики, биз ана шу олижаноб коммунистик идеалларни тарғиб этувчи мутахассисларни тайёрлаб етиштиришга, партия ва халқимиз томонидан даъват этилган эканмиз, бу ишга бутун кучимиз ва имкониятларимизни сарфлаймиз.

ИККИ ДАМ ОЛИШ КУНИГА КЎЧИЛГАНДА

БАЛИҚЧИЛАР

(РЕПОРТАЖ)

●

Ўнгда — Бобroom тоғнинг кўм-кўк осмонга бўй чўзган кулранг чўққиси, чапда, ҳув қуйида, сунъий денгиз — Жанубий Сурхон сув омбори! Буларнинг ҳаммаси Қумқўрғон қишлоғини кўк, мовий, заррин рангларга буркаб, ажойиб товланади... Сунъий денгиз соҳилининг ҳар жой-ҳар жойида кўркам посёлкалар савлат тўкиб турибди, нарироқда — Шўрчи станциясига яқин жойда қишлоқ уйлари.

Назаримда, денгиз бугун анча сокин, осмонни кўзгудагидек ўзида акс эттирарди. Шаҳардан, яқин атрофдаги районлардан ва ишчилар посёлкаларидан дам олиб ҳордиқ чиқаришга, балиқ овлаб роҳатланишга келган кишиларнинг сон-саноғи йўқ. Уларнинг баъзилари бола-чақалари билан келишган. Ҳар ер-ҳар ерда чодирлар тикилиб, қозон осилган. Улфатлар уч-тўртта бўлишиб дам оляптилар, болалар қийқиришиб сувда чўмилмоқдалар, баъзи кишилар соҳил четидаги қумда қуёш нуридан баҳраманд бўлиб ётишибди...

Савдо ходимлари, кўчма магазинлар, сув дўконлари дам олаётганлар хизматида.

— Ҳафтада икки кун — шанба ва якшанба кунлари шу ерга келиб балиқ овлайман, — дейди сунъий денгизга қармоқ ташлаб ўтирган Термиз дарё портининг кекса шофёри Темир ога Қурбонов. — Мана, ҳали қуёш найза бўйи кўтарилмай туриб бир челак балиқ тутдим...

— Кўпдан балиқ овлайсизми? — сўрадик Темир Қурбоновдан.

— Ҳа, 40 йилдан бери балиқ овлайман. Отам ҳам бир умр балиқчилик қилган. Одам қармоқ ташлаб балиқ овлаётганда бутун нарсани унутади... Кўзига фақат зилол сув ва унинг устида липиллаб турган пўкакдан бўлак нарса кўринмайди. Ана шу пайтда кишининг мияси дам олади, ҳақиқий ҳордиқ чиқаради. Айниқса, ақлий иш билан банд бўлган кишиларга ғоят фойдали бу.

— Демак, гап балиқни тутиб ейишда эмас экан-да?

— Тўғри айтасиз, гап — овчилар айтганидек — балиқ овлашнинг гаштида.

— Овга ҳар ҳафтада чиқасизми?

— Ҳафтада икки кун дам олишга ўтилганидан бери овчиликни шанба-якшанба канда қилмайман.

Соҳилнинг шундайгина қирғоғида, тўғонга яқин жойда ўтов тикилган. Бу ерда қоровул бобо яшайди. У қайиқчалар, балиқ ушлайдиган асбоб-ускуналар ва қармоқ-тўрларга кўз-қулоқ бўлиб туради. Термиздан келиб балиқ қабул қилувчилар ҳам шу ерда навбатчилик қилишади. Бу ерда Термиз «Рибпромхоз»ига қарашли битта балиқчилик бригадаси бўлиб, унда 10 киши уюшган. Тонг ёриши билан, улар ишга тушиб кетишади. Бригада ихтиёрида 5 та моторли қайиқча бўлиб, бу қайиқчаларни икки киши бошқаради. Беш группанинг ҳаммаси 20 тадан 60 метрлик капрон тўр билан қуролланган. Балиқчилар қабул қилувчи киши билан қисқагина гаплашиб олгач, қайиқларига ўтириб сув омборининг турли томонига сузиб кетишди. Улар кечаси қўйиб чиқилган капрон тўрларини йиғиштириб олиб, яна қирғоққа шошилдилар. Бир зумда ҳамма ёқни моторли қайиқларнинг гувуллаган овози босиб кетади.

— Балиқчиларимиз ҳар куни 600-800 килограмм балиқ овлайдилар, — дейди мамнуният билан қабул қилувчи ўртоқ Г. Чистяков. — Йигитлар яхши меҳнат қилишяпти. Ўтган йили улар 100 тоннадан зиёд лаққа, зоғора, усач, гулмойи балиқларини тутдилар. Бу бригада Сурхондарё «Рибпромхоз»инининг учта кўчма вимпели билан мукофотланди.

Учқизил сув омборидаги балиқчилар билан мусобақалашиб ишлаётган мазкур бригада аъзолари бу йил ҳам пешқадамликни қўлдан бермаяпти. Йил бошидан бери 50 тоннадан зиёд балиқ тутиб топширдилар.

— Бу ерда балиқнинг неча хили яшайди? — сўрадик бригадирдан.

— Ўзбекистондаги 50 хил балиқдан 25 хили Сурхондарёда мавжуд, — деди у саволимизга жавоб бераркан. — Аммо, улардан фақат ўндан ортиғи овланади, холос. Аму ва Сурхон дарёларида ноёб бир балиқ бор. Буни скафарингус (ёлғон куракбурунли) балиқ деб аташади. Бу балиқ ер юзининг фақат икки жойида — Американинг Миссисипи дарёсида, Сурхондарё ҳамда Амударёдагина яшайди.

Балиқчилар бригадаси турли миллат вакилларидан иборат бўлса-да, улар худди бир оиланинг фарзандлари сингари ягона мақсад йўлида меҳнат қиляптилар. Уларнинг ҳаммаси ўз касбининг моҳир усталари бўлиб қолишган: балиқ сувнинг қаерига тўпланишини, куннинг қайси вақтида кўп бўлишини, қайси балиқ сувнинг саёз жойида, қайси бири чуқур жойида яшашини беш қўлдай билишади.

Балиқчилик иши анча қийин ва чигал бўлиб, катта маҳорат ва жасорат талаб этади. Улар қишнинг қаҳрагон совуғини, ёзнинг жазирама иссиғини назар-писанд қилмаганларидек, шамол ва ёмғирларни ҳам инобатга олмайдилар. Хуллас, ҳеч қандай қийинчилик олдида тиз чўкишмайди.

Бригада аъзолари кунлик ва ойлик топшириқларни мунтазам равишда ошириб адо этяптилар. И. Панкратов ва Сергей Романовлар апрель ойида 1800-2000 килограммдан балиқ тутиб топширдилар. А. Галкин, Г. Голубь ўртоқлар эса май ойининг биринчи ярмидаёқ 1200-1500 килограммдан балиқ ушладилар.

А. ХАЛИЛОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОЛТИН КОНЛАРИ

БУХОРО, (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Мурунтов олтин кони ўз ҳажми ва маъданли жинсларининг массаси жиҳатидан мамлакатимиздаги энг йирик конлар қаторида туради. Қизилқум геология қидирув экспедициясининг коллективи Мурунтов майдонини синчиклаб кўздан кечириб, унинг ён-атрофларини, бу жойнинг ҳар бир қаричини чуқур таҳлил қилмоқдалар. Мутахассисларнинг изланишлари яхши самаралар беряпти.

Эндигина қомат тиклаётган кончилар шаҳарчасидан бир неча ўн километр нарида олтин запасининг янги манбаи топилди.

— Конининг «давоми»дан олтин запасларининг топилиши, — дейди инженер Ғиёс Латипов, — геология фанида камдан-кам учрайдиган ҳодисадир. Хазиначиларимиз доҳиймиз В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар ва Мурунтовнинг бой, сифатли хазинасини кўпроқ ўзлаштиришга интилмоқдалар.

Мурунтовдаги Бейсапан майдонида ҳам иш қизғин. Бу ерда Иттифоқимизда энг йирик ва замонавий техника билан жиҳозланган олтин саралаш комбинати қурилиши меъёрига етказилаётир. Корхона келгуси йилдан мамлакатимизга энг ноёб маҳсулот бера бошлайди. Область энергетика, газ, нефть ўлкасигина эмас, балки жуда бой рангли металлургия саноати марказига ҳам айланади.

Т. НАЗИРОВ.

Планетамизда

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ПРАГА, 31 август. (ТАСС махсус мухбири). «Президентимиз Свободанинг кўрсатмаларини бажарамиз!» — Бугун Прага кўчаларининг бирида шу шиорни кўриш мумкин. Чехословакия Социалистик Республикаси президентининг, партия ва ҳукумат раҳбарларининг осойишталикни сақлаб, оқиллик билан иш қилиш, мамлакатдаги аҳволни тезроқ нормаллаштиришга кўмаклашиш тўғрисидаги даъватларини Социалистик Чехословакия пойтахти аҳолиси қувватлаб, шунга яраша тобора кўпроқ иш қилмоқда.

Пойтахтдаги ҳаёт ўзининг нормал йўлига тобора маҳкам тушиб бормоқда.

Кеча ҳукумат Прага приматори Людвиг Чернанинг докладини муҳокама қилиб, тегишли қарорлар қабул қилди.

Прага приматори Л. Черна кеча Чехословакия радиосининг мухбири билан суҳбатда айтдики, шаҳар сув, газ, электр энергия, озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлиқ таъминланиб турибди. Шаҳар транспортининг иши аста-секин йўлга қўйилмоқда. Ҳозир прагаликларнинг асосий вазифаси шуки, деди Л. Черна, улар ўз кучлари билан ижтимоий тартибни тўла равишда таъминлашлари керак.

Прагадаги катта корхонанинг ҳаммаси кечадан бошлаб тўла куч билан ишлашга киришди. Праганинг жаҳондаги ҳамма шаҳарлар билан, шу жумладан Москва билан ҳам икки томонлама телефон алоқаси, шунингдек почта алоқаси ҳам йўлга қўйилди.

Карлови университетининг деканатлари, машғулотлар одатдагидек 1 октябрда бошланади, деб эълон қилдилар. Деҳқончилик институтининг сиртқи студентлари 2 сентябрда давлат имтиҳонларини бериш учун чақирилдилар.

Бугун шаҳарда юк машиналари айниқса кўпайиб кетди. Бу машиналар Прага заводлари ва фабрикаларининг маҳсулотларини темир йўл станцияларига ташиб чиқмоқдалар, ўқиш бошланиши муносабати билан мактаб ошхоналари учун озиқ-овқатларни мактабларга ташиб бермоқдалар. Прага бозорлари ўзининг рангба-ранг маҳсулотлари билан товланиб кетди, сабзавотларни сотиб олиш учун энди одамлар навбатда турмаяптилар. Ишчи отрядлари бу проблемани ҳал қилишда ҳам шаҳарга тез ёрдам беришди.

Кинотеатрлар ўзларининг бир ҳафталик программаларини эълон қилишди, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ишлаб турибди.

Бироқ, контрреволюцион унсурлар пойтахтдаги ўзларининг кирдикорларини тўхтатганлари йўқ. Кўчаларнинг гоҳ у жойида, гоҳ бу жойида душманларнинг ифлос тарғибот варақалари пайдо бўлмоқда. Булар орасида антисоциалистик ишларнинг жарчиси бўлган «Литерарний листий» газетасининг «махсус сони» ҳам бор. Контрреволюция манбаларидан бири бўлган «партиясиз активлар» клуби ўз тарафдорларини фаолиятни давом эттиришга чақирмоқда. Лекин социализм душманларининг кирдикорлари барбод бўлиши турган гап. Ирасек майдонида душманларнинг плакатлари ўрнида «Социализм яшасин, контрреволюция йўқолсин», «Одамлар, ҳушёр бўлинглар!» деган шиор пайдо бўлганлигининг ўзи ҳам диққатга сазовордир.

Миллий мудофаа министрлиги биносининг олдида иккита солдат: чех Ян Копачек билан рус йигит Игорь Баруздин турибди. Ҳозир улар бу ерда биргаликда вахтада туриб, шаҳарда тартиб сақламоқдалар. совет ва чехословак армиялари бузилмас иттифоқининг тимсоли бўлиб турибдилар.

БОНН. Германия Федератив Республикаси бундестагида фавқулодда қонунларни муҳокама қилишнинг охирги учинчи ўқиши ўтказилди. Суратда: полициячилар бундестаг биноси олдида «иш кутиб» «дам оляптилар».

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

●

СОЦИАЛИСТИК мамлакатларнинг қўшинлари Чехословакия территориясида социализм ғалабаларини ҳушёрлик билан ҳимоя қилмоқдалар. Суратда: Совет солдатлари маҳаллий аҳоли билан суҳбатлашаётган пайт.

В. Егоров ва А. Стужин фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ЛЭНГЛИ ВА ПЕНТАГОН ЖАЛЛОДЛАРИ

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

Лэнгли ва Пентагондаги жаллодлар дунёнинг жуда кўп мамлакатларида тараққийпарвар инсониятга нисбатан иқтисодий, сиёсий, ҳарбий ва идеологик жиҳатдан қабиҳ йўллар орқали зўравонлик қилишдан ташқари, қаҳрамон Вьетнам халқига қарши, бактерия қуролини зўр бериб ишга солмоқдалар. Вашингтон университетига қарашли биология институтининг директори Барри Коммонер, «Атом қуроли биз тайёрлаётган даҳшатли қурол олдида болаларнинг ўйинчоғига ўхшайди» деб мақтаниб гапирганини бир эслангa.

Лэнгли ва Пентагон жаллодлари Вьетнам халқи устига 40 миллион литрга тенг келадиган химиявий заҳарловчи моддаларни ташлашни зўр бериб планлаштирмоқдалар. Химиявий ва бактериология урушларига тайёрланиш режалари Вашингтонга яқин жойлашган Лэнгли районининг темир бетон уйларида тузилмоқда. Марказий разведка бошқармаси ва Пентагон ҳарбийлари бу жиноий ишда асосий роль ўйнамоқдалар.

Америка Қўшма Штатларидаги Форт-Детрик, Дагуэй, Роки-Маунтин—Арсенал, Пайн—Блафф, Эджуд, Нью-Порт районлари химиявий ва бактериология уруши учун қуроллар ишлаб чиқаришнинг йирик марказларига айланиб бормоқда.

Чет эл матбуотининг яқинда берган хабарига қараганда, Пайн-Блафф районида ажал уруғини ишлаб чиқаришда 1400 мутахассис қатнашмоқда. Бу район даҳшатли қуроллардан ташқари, намойишчиларга қарши ишлатиладиган заҳарли газлар ҳам ишлаб чиқармоқда. Нью-Порт районидаги ишлаб чиқариш маркази «Сарин» деб номланадиган, кишиларнинг нерв системасига дарҳол таъсир қиладиган газни кўплаб тайёрламоқда. Бу газ билан ракета, мина, артиллерия снарядлари ҳам тўлдирилмоқда. Бу газ одамларда шамоллаш, кўкрак қафасининг сиқилиши, кўриш қувватининг пасайиши, нафас олишнинг оғирлашиши, одатдан ташқари терлаш, қусиш, бош оғриғи, дудуқланиш, ўзидан кетиб қолиш, шоллик ва ниҳоят ўлимнинг ҳолатини вужудга келтиради.

Охирги хабарларга қараганда, Англия империалистлари, Лэнгли ва Пентагондаги жиноятчиларга ажал уруғини кўпайтиришда кенг ёрдам бермоқдалар. Англиянинг Портан ва Нанскьюк районларида ишлаб чиқарилаётган «C S» деб номланган химиявий заҳарловчи газлар Вьетнам халқига қарши қўлланмоқда. Бу газ билан заҳарланган болаларнинг 90 проценти дарҳол ҳалок бўлади. Римдаги «Унита» газетасининг берган хабарига қараганда, Канада медицина хизматининг бошлиғи берган маълумотда «C S» газини Куэи-Ню кишлоғи аҳолисига қарши ишлатилган вақтда ҳатто ўликлар олдига бориш мумкин бўлмаган. Чунки, ўликлар олдидаги ҳаво бошқа одамларнинг нафас олишига ҳам имконият бермаган. Юқорида айтилган қишлоқ аҳолисидан бир марта қилинган газли ҳужумда юзлаб кишилар ҳалок бўлган.

Америка халқининг кўпчилиги, химиявий ва бактериологик қуролларни ишлаб чиқариш ва уни қўллашга қарши норозиликни кучайтирмоқда. 5 мингдан ортиқ Америка олимлари химиявий ва бактериологик қуроллар ишлаб чиқаришга қарши норозилик хатига ўз имзоларини қўйдилар. Бу олимлардан 17 киши Нобель мукофотининг лауреатлари бўлиб, 129 киши миллий фанлар академияларининг аъзоларидир. Лэнглидаги марказий разведка бошқармасининг 20 мингдан ортиқ хизматчилари ёки Росс каби журналистларнинг хисоби бўйича, 200 мингдан кўпроқ жосуслари тараққийпарвар инсониятга қарши қўпорувчилик билан шуғулланмоқдалар. Улар қаҳрамон Вьетнам халқига қарши олиб борилаётган ифлос урушнинг асосий айбдорларидир. Лэнгли ва Пентагон ҳарбий жиноятчиларининг фаолияти минглаб кишиларнинг бегуноҳ тўкилган қони билан ўлчанади. 1953 йилда Эронда Моссадиқ ҳукуматининг йиқитилишида, Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлиндаги контрреволюцион чиқишларда, 1954 йилда Гватемалада Арбенс ҳукуматининг йиқитилишида, 1956 йилда Венгрияда контрреволюцион чиқишларда, 1959 йилда Камбоджада Нородом Сианукка суиқасд уюштиришда, 1960 йилда Конгода давлат тўнтариши уюштириш ва Патрис Лумумбани ўлдиришда, 1961 йилда Кубага нисбатан ҳарбий интервенция ташкил этишда, 1964 йилда Бразилияда давлат тўнтаришини ташкил этишда, 1965 йилда Доминикана Республикасига қуролли ҳужум қилишда, 1967 йилда Грецияда фашист исёни уюштиришда, бу йил эса Чехословакия воқеаларида марказий разведка бошқармаси ва Пентагон ҳарбийларининг қўли борлигига ҳеч ким шубҳа қилмайди.

Париж матбуотининг берган хабарига қараганда, Америка Қўшма Штатларида, Янги Орлеаннинг округ прокурори Гаррисон, президент Кеннедининг ўлдирилишида Лэнглидаги марказий разведка бошқармасининг иштироки борлиги ҳақидаги янги фактлар топилаётганлигини айтган. Гаррисоннинг айтишига қараганда, президент Кеннеди Кубани танишга, СССР билан бўлган муносабатларни яхшилашга, Вьетнамдан қўшинларни олиб чиқиб кетишга интилиб кўрган.

Лэнгли ва Пентагондаги ҳарбийларнинг қонли жиноятлари жаҳон жамоатчилиги томонидан қаттиқ қораланмоқда.

А. ОМИЛОВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг катта ўқитувчиси.

СЕНАТОР Ю. МАККАРТИ ТАРАФДОРЛАРИ ДЎППОСЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Сенатор Ю. Маккарти демократик партиянинг куни кечагина тамом бўлган съездида Вашингтонинг Жануби-Шарқий Осиёдаги авантюристик сиёсатига қарши чиққан эди. Чикаго полицияси сенаторнинг тарафдорларидан яна қонли ўч олди. «Нью-Йорк пост» газетасининг хабар беришича, кеча эрталаб полициячилар сенатор Маккартининг Чикагодаги қароргоҳи жойлашган «Конрад хилтон» меҳмонхонасига бостириб кириб, номерлардаги йигитларни судраб чиқдилар ва таёқлар билан дўппослаб урдилар. Кўп киши оғир жароҳатланди. «Хоппдаги стулда, — деб ёзади газета,— сенатор Маккартининг ходими бўлган йигит ўтирарди. Унинг қонга беланган боши сочиқлар билан боғлаб қўйилган эди».

Шундан олдинги ўч олиш вақтида полициячилар таёғидан жароҳатланган намойишчиларга ва бошқа кишиларга ёрдам бериш учун сенатор Маккарти ходимлари кўчма госпиталь ташкил қилган эдилар. Полициячилар бинонинг ана шу госпиталь жойлашган қаватига ҳужум қилдилар.

Газетанинг хабар қилишича, сенатор Маккарти полициячиларга мурожаат қилиб уларга: «Бу ерга тўғридан-тўғри бостириб кириб, одамларнинг бошини ёра бериш мумкин эмаску, ахир» деб айтган. Сенаторнинг бу гапига полиция ҳеч бир эътибор бермаган. Сенатор Маккартининг сайлов олди кампаниясидаги бош ёрдамчиси Ричард Гудвин: «Полициячилар ҳеч қандай ордерсиз ва қонунда кўзда тутилган тартибларга риоя қилмай номерларга бостириб кирдилар», деган.

Яна қадрдон мактаб қучоғида

Маърифат ўчоқларида ҳалжонли биринчи дарслар бошланди. Суратда: Тошкент шаҳар Октябрь районидаги 75-мактабнинг иккинчи синфи. Бахтиёр фарзандларимиз ўқитувчилари Муаттар Дадамуҳаммедованинг биринчи дарсини — буюк доҳиймиз В. И. Лениннинг ёшлик йиллари тўғрисидаги суҳбатини тингламоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЭНГ КЕКСА МОНАРХ

Нджюри деган 105 яшар ҳоким Кениядаги Абердар тоғи этакларида жойлашган қишлоқлардан бирига ҳалигача ҳукмронлик қилиб келмоқда. Қишлоқдаги деярли барча аҳоли кекса монархнинг авлодларидир. Нджюри 54 марта уйланган. Унинг 104 шаҳзода ўғли 300 шаҳзода невараси бор. Қўл остидагилари уни Қудратли Нджюри деб аташади. Яқинда у «Фольксваген» сотиб олган ва уни ҳайдашга ўрганмоқда.

ГОНОРАР — ХОТИН

Найробида яшайдиган Пауло Обвара деган сеҳргарнинг олдига жуда кўплаб кишилар келиб туради. У бир марта даволагани учун 200 франк, узоқ муддатли даволаш курсидан ўтказгани учун эса 35 минг франкача ҳақ олади. Кениялик сеҳргарга унинг олти хотини ҳам жуда катта ёрдам беради. Шулардан бирини у беморни даволагани учун гонорар тариқасида олган.

87 ЁШИДА БИРИНЧИ МАРТА КИНОГА БОРДИ

Англиянинг Кромер — Норфолк шаҳрида истиқомат қилувчи Уолтер Понд 87 ёшга кирганда умрида биринчи марта кинотеатрга борди. У ерда детектив фильм намойиш қилинаётган эди. Кинодан бошқа бирор нарсани кутиш ҳам қийин, — деди Уолтер Понд журналистларга кинотеатрдан чиқаётиб.

ОБ-ҲАВО

Бугун республиканинг ҳамма районларида ҳавонинг кам булутли бўлиши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Шарқдан секундига 3-7 метр тезликда эсган шамолнинг тезлиги баъзи жойларда 12-15 метрга етиши мумкин. Ҳарорат кечаси 10-15, кундузи 27-32 даража иссиқ бўлади. Иссиқлик жанубий районларда 37 даражагача кўтарилиши мумкин.

Тошкентга ҳаво очиқ келади. Шарқдан 3-7 метр тезликда шамол эсиб, ҳарорат кечаси 11-13, кундузи 31-33 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — «Вальс-поэма», 10.10 — Енгил чолғу куйлари, 10.30 — Концерт (халқ талантлари), 11.15 — «Институт ва лабораториялар», 11.25 — Куйлардан-куйларга, 12.15 — «Замондошлар» (рус.), 13.30 — Чет эл композиторларининг эстрада қўшиқлари, 16.10 — Ўзбекистон халқ артисти Тўхтасин Жалилов ижоди, 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 18.10 — Б. Кожевников. Духовой оркестр учун ёзилган биринчи симфония, 18.40 — Спорт, 19.20 — Қўшиқлар, 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 20.30—Концерт (ёшлар учун), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Концерт (пахтакорлар учун), 22.20 — Қўшиқлар, 22.40 — С. Зуннунова. «Лола сайри» (ҳикоя), 23.15 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

15.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 19.00 — **Телеянгиликлар,** 19.15 — **Транспорт ва янги иқтисодий ислоҳот,** 19.35— **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 19.40 — **Телеянгиликлар,** 20.00 — А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. **Юбилей совғалари,** 20.30— **Киноянгиликлар,** 21.45 — **Чуст жилоси** (телеочерк), 22.05 — **«Романтика» телетеатри.** А. Исмоилов. **Икки қалб садоси** («Ёшлик» студияси). 22.55 — **Швед гугурти** (бадиий фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 19.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. **Ўқитувчи экрани,** 19.30 — Адабиёт. **Октябрь яратган поэзия.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Кинофильм** (болалар учун), 20.20 — **«Дўстлик» саҳифалари,** 20.35 — **Цирк чироқлари порлайди.**

Рус тилида: 21.30 — **Илмий-оммабоп фильм,** 21.50 — **Инсон қиёфасини ўзгартиради** (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қилич ва қалқон (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА» «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Зарба! Яна зарба! — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА
(кеч соат 8 ва 9-45 минутда бошланади)

Қилич ва қалқон — «ФЕСТИВАЛЬ».

Катта оқ минора — «ХИВА».

Менинг ҳаётимсан (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

Илмий-техника ахбороти бюллетень (тўпламларига ёзилинг)

«МЕХАНИЗАЦИЯ ХЛОПКОВОДСТВО»

(рус тилида)

Бир йилда 12 марта чиқади. Ёзилиш ҳақи йилига 3 сўм 60 тийин. Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот, конструкторлик ташкилотлари ва корхоналарининг пахтачиликни комплекс механизациялайдиган янги техника яратиш соҳасидаги ишлари, техникадан фойдаланиш ва ремонт қилиш, пахтакор хўжаликларда ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва унинг иқтисодиётига доир масалалар, илғор механизаторларнинг иш тажрибалари ёритилади.

«ХЛОПКОВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ»

(рус тилида)

Бир йилда 4 марта чиқади. Ёзилиш ҳақи 1 сўм 20 тийин. Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Тўплам тармоқ илмий-тадқиқот ташкилотлари, конструкторлик бюролари ва заводларининг пахта ва луб саноатида янги техника ва илғор технология яратиш, ундаги ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасидаги иш натижаларини, шунингдек ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини ёритади.

«ШЁЛК»

(рус тилида)

Бир йилда 4 марта чиқади. Ёзилиш ҳақи 1 сўм 20 тийин. Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот ташкилотларининг тутчилик, ипак қурти биологияси, селекцияси ва қурт боқиш, пилла тайёрлаш ҳамда уни дастлабки ишлаш, пилла тортиш соҳасидаги иш натижалари ва ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибалари ёритилади.

«ЯНГИ ТЕХНИКА» БЮЛЛЕТЕНИ

(ўзбек тилида)

Бир йилда 12 марта чиқади. Ёзилиш ҳақи 3 сўм 60 тийин. Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Бюллетень илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотлари ишларининг натижаларини, саноатнинг барча соҳаларида, транспорт, қурилиш ва пахтачиликни механизациялашда Ватанимиз ҳамда чет эл фани ва техникаси эришган ютуқларни, ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини ёритади.

Илмий-техника ахбороти бюллетенлари ва тўпламлари саноат, транспорт, қурилиш ва қишлоқ хўжалигининг инженер-техник ходимлари, ишлаб чиқариш новаторлари, илмий-тадқиқот муассасалари ва лойиҳалаш-конструкторлик бюроларининг ходимлари, техникум ва олий ўқув юртларининг студентлари ҳамда партия ва совет активи оммасига мўлжалланган.

Бюллетенларга «Союзпечать»нинг барча бўлимларида ёзилиш мумкин.

Газета ва журналларнинг 1969 йилги республика каталогида илмий-техника ахбороти бюллетенлари ва тўпламлари қуйидаги индекслар билан жойлаштирилган: «Механизация хлопководства» — 75214, «Хлопковая промышленность» — 75215 «Шёлк» — 75216, «Янги техника» — 75217. Ёзилишни расмийлаштираётганда мана шу индекслардан тегишлисини кўрсатинг.

Ёзилишни қуйидаги адрес бўйича ҳам расмийлаштириш мумкин: Тошкент шаҳар, 47, Гоголь кўчаси, 56-уй. «Союзпечать»нинг шаҳар бўлими.

Давлат банкининг шаҳар бўлимидаги ҳисоб расчёти 144306.

Ўзбекистон ССР Илмий-техника ахбороти ва тарғиботи институти, Тошкент шаҳар, ГСП, Олмазор кўчаси, 171-уй.

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ҚОЗОҚ МУЗИКА ТЕАТРИ ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРДА ИШЛАШ УЧУН

бош дирижёр, бош рассом, бош балетмейстер, постановкачи-режиссёр, бош хормейстер, постановкачи-рассом, концертмейстерлар, вокал бўйича педагог, катта гримчи-рассом, гиримчи-сартарош, ёруғлик бўйича катта рассом, катта бутофор, бутофор, рассом-декоратор;

оркестр артистлари: скрипкачи-5, альтчи-2, виолончелчи-2, контрабасчи, пианиночи, кларнетчи-2, флейтчи, найчи-2, трамбончи, валторнчи-2, дўмбирачиларни

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Аризалар 1 октябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Ўзбекистон ССР, Сирдарё области, Еттисой.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент—Харьков — Киев— Вильнюс — Рига — Таллин — Ленинград — Москва — Оренбург — Тошкент маршрути бўйича

«ЁШЛИК» ТУРИСТИК ПОЕЗДИДА

28 сентябрдан 20 октябргача саёҳат қилишни истаган кишилар

йўлланмани туризм бўйича Тошкент область советидан сотиб олишлари мумкин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 60, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи ёзувчи Холида Аҳроровага онаси

Вазира АҲРОРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғу изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 43—85, Бухоро 31—41. Қарши 22—82, Нукус 42—62. Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б. № — 206. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р.02752.